

Socionomen

TENDENS: SKUGGSAMHÄLLET

KVALIFICERAT SOCIALT ARBETE OCH PSYKOTERAPI

#3
2023

MÖTET

Terapeuten
och klienten
om tystnad
i terapin

FORSKNING

Anknytnings-
mönster tolkas
fel i utredningar

Tre rader i Tidöavtalet
väckte liv i debatten
om socionomutbild-
ningens innehåll.

DAGS FÖR NY KURSPLAN?

Så ska **framtidens
socionomer** rustas
för att klara jobbet.

FAM-huset

HVB-HEM FÖR FAMILJER
Med barnet i fokus

Vi utför kvalitativa utredningar utifrån BBIC, evidensbaserade behandlingar och akutplaceringar. Vårt arbete grundar sig på Signs of Safetys lösningsfokuserade förhållningssätt där barnets trygghet och säkerhet är vägledande. Vi välkomnar föräldrar med barn upp till 13 år, samt familjer som väntar barn.

Vi har avtal med kommuner som ingår i SKL-avtalet, Region Skåne, Örebro kommun och Göteborgs region.

Välkommen att kontakta oss på 033-21 01 62, vi har öppet dygnet runt!

Du kan också kontakta: Jonas Farsén, Föreståndare, 073-920 6831, jonas.farsen@fralsningsarmen.se
Deni Molin, verksamhetschef, 073-920 48 32, deni.molin@fralsningsarmen.se

FAM-huset, Hagvägen 11, Fristad • www.fralsningsarmen.se/fam-huset

ANNONS

UTBILDNING & KOMPETENSUTVECKLING FÖR INDIVIDER OCH ARBETSPLATSER

I mer än 20 år har Sverigehälsan bedrivit utbildning för yrkesverksamma som arbetar med människors välmående. Utöver våra längre utbildningsprogram erbjuder vi kortare utbildningar för dig som jobbar inom vård och omsorg, socialtjänst eller stöd och behandling. Vi genomför både öppna utbildningar och uppdragsutbildning på plats hos er. Vi gör skillnad – för er och för dem ni är till för!

KBT-UTBILDNING:

- ETTÅRIG KBT-UTBILDNING
- FAMILJEBEHANDLING MED KBT
- MISSBRUKSBEHANDLING MED KBT
- SPELMISSBRUKSBEHANDLING
- GRUNDUTBILDNING PSYKOTERAPI
- PARTERAPI MED KBT

SAMTAL & BEMÖTANDE:

- MOTIVERANDE SAMTAL (MI)
- METODSTÖDJARE MI
- LÅGAFFEKTIVT BEMÖTANDE
- HEDERSRELATERAT VÅLD
- KRIS OCH KRISSTÖD
- TRAUMA & PTSD

METODUTBILDNING:

- CRA OCH ACC
- ACRA
- PATRIARK V2
- MBSR
- GRUPPLEDARE I AFFEKTSKOLA

040-698 60 00 info@sverigehalsan.se www.sverigehalsan.se

SVERIGEHÄLSAN

Tiden som gör skillnad

Våren är här och i vanlig ordning kommer maj att hasta förbi i en blinkning. Vart tar tiden vägen? Snart blommar syrenerna och en ny kull socionomstudenter har tagit sin examen. Men hur väl rustade kommer de att vara för de arbetsuppgifter som väntar? Frågan har diskuterats flera gånger förr men aktualiserades återigen i höstas då regeringspartierna och Sverigedemokraterna skrev in i Tidöavtalet att socionomutbildningen ska reformeras så att kriminologi, med särskilt fokus på ungas brottslighet, blir ett obligatoriskt inslag i kursplanen.

REAKTIONERNA BLEV många och starka. Varför just kriminologi? Och hur blir det med alla andra viktiga frågor som socionomer ska kunna arbeta med? För det är just det som är haken – socionomutbildningen är en generalistutbildning. Att förvänta sig att nyexade efter 3,5 års studier ska kunna kliva rakt in på alla typer av jobb en socionom kan ha är helt enkelt orimligt. Så vad är lösningen? Mer tid i skolbänken, enligt vissa. Det och andra förslag kan du läsa mer om i det här numrets tema. Dessutom har vi blickat mot våra närmaste grannländer för att se hur socionomutbildningen ser ut där.

I DET HÄR NUMRET kan du också läsa om den långa, och inledningsvis tysta, resa som Simon Dymér gjort tillsammans med sin psykoterapeut Fanny Marell. När de möttes första gången var Simon, som nu är nyexad socionom, en trasig tonåring som saknade all tilltro till vuxenvärlden. Det tog över ett halvår av tystnad i terapirummet innan de hittade ett sätt att komma vidare, via ett youtubeklipp. Det är inte alla terapeuter som har det tålmodet, att inte stressa, låta förtroendet växa fram och fortsätta leta efter öppningar. Inte ge upp. Låta det ta tid, om det är vad som behövs. Och kanske är det där den största utmaningen i det sociala arbetet ligger – att få möjlighet att ge klienterna tid.

Annika Sjöberg
Chefredaktör

Socionomen

Socionomen är den ledande oberoende tidskriften för kvalificerat socialt arbete och psykoterapi. Den är prenumererad och utkommer med åtta nummer per år. Ägare är Akademikerförbundet SSR. Tidskriften Socionomen, A4, Bondegatan 21, 116 33 Stockholm
Besök: Bondegatan 21

Socionomen ansvarar ej för inskickat material som inte är beställt.

**CHEFREDAKTÖR
& ANSVARIG UTGIVARE**

Annika Sjöberg
0706-58 88 95
annika@socionomen.se

**DIGITAL REDAKTÖR
& REPORTER**

Tommy Johansson
0702-17 74 54
tommy@socionomen.se

ART DIRECTOR

Louise Bååth
louise@a4.se

SKRIBENTER

Tommy Johansson
Sven Rosell
Fredrik Rubin
Tim Andersson
Annika Sjöberg
Maria Zamore
Anna Fredriksson
Annette Wallqvist
Fredrik Söderlund

REDAKTIONSRÅD

Socionomen har två redaktionsråd, ett bestående av forskare och ett med yrkesverksamma socionomer. Mer information finns på socionomen.se.

ILLUSTRATION OMSLAG

Jens Magnusson

PRODUKTION

A4 Text & Form

SOCIONOMEN.SE

Nyheter och fördjupning om
socialt arbete och psykoterapi

PRENUMERATION

Akademikerförbundet SSR
08-617 44 00, knappval 5
prenumeration@akademssr.se
Prisuppgifter och info finns på
socionomen.se/prenumerera/

ANNONSBOKNING

AdSales Group AB
Ehsan Dadiar
ehsan@adsales.se
072 - 322 54 14
Utgivningsplan på
socionomen.se/annonsera/

TRYCKERI

Norra Skåne Offset,
ISO 14001- och
ISO 9001-certifikat.
Socionomen finns även som
taltidning. Kontakta redaktionen
för information.

Akademikerförbundet SSR

07 I KORTHET

Aktuellt: Provins i Kanada tillåter bruk av tunga droger.

14 SKUGGSAMHÄLLET

Tendens: Repressiva åtgärder riskerar att skapa ett större utanförskap.

20 NY KURSPLAN

Tema: Så ska framtidens socionomer rustas för jobbet. Utblick till våra nordiska grannländer.

32 ATT BRYTA ENSAMHET

Verktyg: Helsingborg tog hjälp av de som själva är experter – de ofrivilligt ensamma.

Psykoterapeuten Fanny Marell och hennes tidigare klient Simon Dymér.

Chattboten Zoe ska ge unga stöd i spelvärlden.

FOTO: KARIN BOO

40 FANNY MARELL OCH SIMON DYMÉR

Mötet: Det tog ett halvår av tystnad – sen hittade Fanny och Simon ett sätt att mötas i terapin.

48 DRÖMPROJEKTET

Bildreportaget: Nattvandring online fångar upp unga som mår dåligt med hjälp av AI.

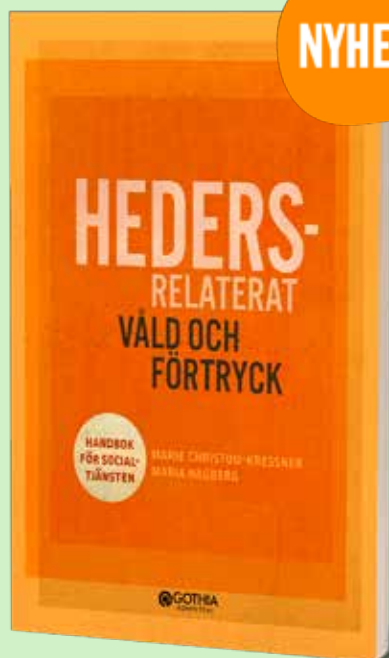
55 ANKNYTNINGSTEORI I BARNUTREDNINGAR

Forskning: Socialarbetare feltolkar anknytnings-teorin i utredningar om barn och unga.

ALLTID I SOCIONOMEN

EXPERTFRÅGAN 12 C-UPPSATSTÄVLINGEN 36
DEBATT 60 SETT, LÄST, HÖRT 62 KRÖNIKA 65

NYHET!

Vägen till förändring

Hedersrelaterat våld och förtryck (HVF) är ett samhällsproblem som innebär stora utmaningar för socialtjänsten. *Hedersrelaterat våld och förtryck – handbok för socialtjänsten* introducerar en metod för hur socialtjänsten kan arbeta för att möjliggöra varaktig förändring för utsatta och deras familjer. Författare är *Marie Christou-Kressner* och *Maria Hagberg*. Båda har gedigen erfarenhet av socialt arbete med HVF.

LÄS MER & BESTÄLL PÅ GOTHIAKOMPETENS.SE

ANNONS

Söker du LSS-placering?

Vi har lediga platser och finns på flera platser i landet. Mo Gård har 75 års samlad erfarenhet och specialiserad kompetens kring kommunikation, kombinerade funktionsnedsättningar och utmanande uttryckssätt. Vi är ett stiftelseägt idéburet kunskapsföretag som erbjuder individanpassade helhetslösningar inom boende, daglig verksamhet och gymnasiesärskola till personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism.

Välkommen att besöka Lediga platser på vår hemsida och ta kontakt med våra kunniga placeringsrådgivare:

✉ placeringsradgivare@mogard.se ☎ 010-471 6700

mogard.se

mo GÅRD

I korthet

TEXT: TOMMY JOHANSSON

S FLER NYHETER
FÖLJ FLÖDET PÅ
SOCIONOMEN.SE

Nytt brädspel ska lära barn om sina rättigheter

BARNNS RÄTTIGHETER. Föreningen My Human Rights lanserar Barnrättsspelet, ett nätbaserat spel som ska lära barn om sina rättigheter. Spelet bygger på FN:s Barnkonvention och har utvecklats i samråd med barn och lärare.

– En insikt från testarna är att barn verkligen tycker att rättigheter är viktigt och att de via spelet får en större kunskap om vilka

rättigheter de faktiskt har, säger Ragna Wallmark, styrelseledamot i My Human Rights och tidigare chef på SVT och UR.

I spelet, som är gratis, får barnen använda sig av artiklarna i barnkonventionen i ett antal olika vardagssituationer. De får hantera obetänkbara lärare och politiker, okunniga föräldrar och även kompisar.

Forskare vill motverka ensamhet som dödar

ENSAMHET. För att öka kunskapen om vilken betydelse social gemenskap har för människors hälsa har forskare vid Högskolan i Skövde tagit fram ett utbildningsmaterial om ofrivillig ensamhet.

Materialet riktar sig till yrkesverksamma, eller andra, som kommer i kontakt med människor som lever i ofrivillig ensamhet. Det består av en inspelad föreläsning och en rapport som sammanfattar det viktigaste att känna till.

Bland de negativa följderna av ensamhet listar man bland annat ökad stress och nedsatt immunförsvar.

177 000

Enligt Barnombudsmannens årsrapport för 2023 lever i genomsnitt så många barn i familjer där minst en förälder har skulder hos Kronofogden eller går igenom en skuldsanering. Siffran gäller för perioden 2020-2022.

KALENDARUM

25/4

Kommuners samverkan med sociala företag

Idékonferens. Få inspiration kring hur samverkan mellan kommuner och sociala företag kan skapa lösningar på samhällsproblem. Webbsänds.

skr.se

17/5

Praktiska exempel barninkludering Inspirationslunch.

Ta del av exempel på barninkludering utifrån Barnfrids arbete mitt i vardagen. 40 minuters lunchföreläsning via zoom.

liu.se

29-30/8

Kvinnofridskonferens

Konferens. Ta del av metoder, arbetssätt och ny forskning inom området. Arrangeras av nätverket Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid i Stockholm.

nck.uu.se

C-uppsattävlingen fortsätter!
Intervjuer på s. 36.

Socialstyrelsen: Unikt beslut om könsdysfori

VÅRD. Socialstyrelsen meddelar att nämnden för nationell högspecialiserad vård har fattat vad man kallar för ett "unikt beslut" gällande vård vid könsdysfori. Beslutet består

i att tre nationella enheter – Region Stockholm, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen – kommer att ansvara för vården. Detta ska sedan ske i samverkan med tre andra regioner, Region Uppsala, Region Skåne och Region Västerbotten.

– Målet är en mer likvärdig vård, större patientnytta och en säkrad tillgänglighet, säger Kristina Wikner, enhetschef på Socialstyrelsen.

Oron i omvärlden avspeglas i ungas framtidstro

BRIS. Antalet barn som söker hjälp och stöd hos Bris fortsätter att öka. Det visar Bris årsrapport för 2022. Totalt har Bris haft 44 420 kurativa kontakter med barn upp till 18 år under förra året. Det innebär en ökning med sju procent jämfört med 2021.

Många har vänt sig till Bris till följd av kriget i Ukraina, med en oro om att kriget ska komma till Sverige eller att ett tredje världskrig ska bryta ut. Även klimatet lyfts som ett orosämne, och den negativa ekonomiska utvecklingen.

– Barn lever i samma samhälle som vuxna gör och deras mående, framtidshopp och livsval påverkas i allra högsta grad av vad som sker i omvärlden. När det är skakigt i världen behöver barn trygga vuxna, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.

Provins i Kanada tillåter bruk av tunga droger

LEGALISERING. I den kanadensiska provinsen British Columbia har man under en treårsperiod fått tillstånd att göra ett undantag från landets narkotikalagar. Anledningen är att antalet dödliga överdoser i British Columbia är bland de högsta i världen.

– En avkriminalisering minskar rädslan och skammen som är förknippad med drogmissbruk och leder till att

människor känner sig tryggare med att söka hjälp, säger Jennifer Whiteside, minister för mental hälsa och missbruk i British Columbia.

Genom detta blir det tillåtet för människor som fyllt 18 år att inneha och bruka 2,5 gram opioider, som fentanyl och heroin, samt metamfetamin, kokain och ecstasy/MDMA.

” Inte ens om jag hade fått en miljon om året hade jag stannat kvar. ”

Anonym socialsekreterare om stressen i att arbeta med gängkriminella, från Svenska Dagbladets reportage "Larmet inifrån arbetet med gängen: Är som en köttkvarn".

”Snippa-domen måste ändras”

Reaktionerna blev starka då en 50-årig man friades för barnvåldtäkt eftersom hovrätten var osäker på vad ordet snippa betydde för den 10-åriga flickan. En av kritikerna är socionomen Anna Kosztovics, som lanserade ordet snippa.

Fallet handlar om en 50-årig man som ska ha fört in handen under en 10-årig flickas trosor och, enligt tingsrättens dom, fört in ett finger i hennes snippa. Tingsrätten dömde honom till tre års fängelse för barnvåldtäkt, men när fallet togs upp i Västra Götalands hovrätt friades mannen. Domarna var osäkra på vad flickan avsett med ordet snippa, som var det ord flickan använt under polisförhöret som spelades upp i rätten.

– Domen måste ändras med tanke på både den 10-åriga flickan och alla framtida barn.

”Snippa” är motsvarigheten till en vuxen kvinnas ”fitta”. Orden avser hela kvinnans könsorgan och enligt Anna Kosztovics är det bara fånigt att ifrågasätta om en 10-åring vet om där finns ett hål eller ej.

Själv började Anna Kosztovics använda ordet när hon arbetade på RFSU i Malmö i början på 2000-talet och föreläste om barns sexualitet för förskolepersonal. När hon själv väntade barn började hon fundera kring vad förskolepersonalen använde för ord för flickors könsorgan. Det visade sig inte finnas någon gemensam benämning.

– Ingen sade att ”det här ordet använder vi”. När en pojke kissat frågade förskolepersonalen om han torkat sig om snoppen och när en flicka kissat frågade personalen om hon torkat sig. Det fanns inget gemensamt ord, berättar Anna.

Hon frågade alla hon kände, men det tycktes inte finnas ett gemensamt ord för flickors könsorgan.

– En kompis som hade en

mamma som varit skolsköterska i Sibbhult i nordöstra Skåne använde snippa.

Anna tyckte att det var ett bra ord. Det bara kändes rätt, som hon uttrycker saken. Det slutade med ett a, precis som fitta, vagina och slida. Snopp och snippa passar dessutom bra ihop.

Hon bestämde hon sig för att väva in snippa som benämning för flickors könsorgan i sina föreläsningar och samtal.

– Ordet tog verkligen. Det spreds med blixstens hastighet, berättar Anna.

På sin kongress 2003 beslutade RFSU att använda ordet och att rekommendera förskolorna att göra det. Svenska Akademiens ordlista tog in snippa 2006.

Sven Rosell

BILDEN

FOTO: HAMMARBY FOTBOLL

Samhällsmatchens olika jobbmässor har resulterat i flera hundra anställningar.

FOTO: CONRAD HALLING/HAMMARBY FOTBOLL

En match med samhället

Idrotten kan ha stor betydelse i människors liv. Det har Hammarby IF spunnit vidare på i initiativet Samhällsmatchen. Inom programmet jobbar de med flera olika fokusområden. Ett av dem är sysselsättning och sedan 2018 arrangeras arbetsmässan Karriärdagen några gånger om året på Tele 2 arena. Då finns föreningens partners på plats och möter potentiella arbetstagare. Sedan några år tillbaka har de också ett samarbete med socionomutbildningen på Södertörns högskola.

EXPERTFRÅGAN

Vilket stöd kan en förälder med fysisk funktionsnedsättning få?

FRÅGA: Vad har en ensamstående förälder med fysisk funktionsnedsättning för rätt till stöd för att klara sin föräldraroll? Barnet har själva funktionsnedsättningar men föräldern i fråga kan inte klara vardagen med sitt barn. Dessutom har familjen ett väldigt begränsat socialt nätverk.

Anna Thomsson
FOTO: PRIVAT

SVAR: Det beror förstås helt på familjens situation som måste bedömas från fall till fall. Det är viktigt att se till helheten, där föräldrarnas funktionsförmåga, barnets ålder och nätverk är några av de faktorer som kan spela in.

I det här fallet framgår inte vilken ålder det är på barnet

men generellt kan man förvänta sig mer stöd ju yngre barnet är. Det framgår inte heller om föräldern har rätt till personlig assistans för sitt rörelsehinder. Om det är så skulle assistenten kunna hjälpa till en del med barnet också. Är barnet däremot äldre, kanske över tio, kan det i många fall förväntas kunna ta ett större ansvar själv och till exempel gå till och från träningar på egen hand om det inte är för långt bort.

Är barnet äldre kan man bevilja andra typer av stöd. Både hemtjänst och boendestöd som kommer och hjälper till med

saker går att bevilja. Sen vet vi att det inte alltid är så lätt att få till i praktiken, särskilt inte om

det behövs samarbete mellan olika förvaltningar i kommunen. Det ska inte påverka individen men det påverkar hanteringen av ärendet. Sen beskrivs att familjen har ett väldigt begränsat kontaktnät. För att bryta isoleringen är det möjligt att ansöka om en kontaktperson för barnet. Även kontaktafamilj kan vara ett alternativ, eller så kan de kan vända sig till ideella organisationer för att utöka sitt kontaktnät och få stöd i vardagen.

Anna Thomsson, handläggare på SKR, Avdelningen för vård och omsorg.

”Är barnet äldre kan det förväntas ta ett större ansvar själv.”

FOTO: GETTY IMAGES

→ HAR DU EN FRÅGA OM SOCIALT ARBETE?

Hör av dig till redaktionen@socionomen.se så förmedlar vi frågan till en expert.

Bostad med särskild service för människor
med psykisk ohälsa enligt SoL

12 lägenheter med eget boende

Män och kvinnor över 18 år

Psykiska funktionsnedsättningar

Individanpassat med individuella scheman

KBT och MI

Tillgång till personal dygnet runt

Sjuksköterska

www.hinriksgarden.se
britt-marie@siljansnyckeln.se

Killar mellan 12 år och 20 år

Neuropsykiatriska funktionshinder

Socialt dysfunktionell situation

Utredning och behandling

Litet HVB i Orsa

KBT, MI, ART och lågaffektivt bemötande

Personalgruppen består av beteendevetare, socionom,
sjuksköterska och behandlingspedagoger. Tillgång till
psykiatriker, psykolog och arbetsterapeut.

Personal dygnet runt

www.orionorsa.com
daniel.bertilsson@orionorsa.se

Nyckeln är ett hemtrevligt behandlingshem i Mora
med åtta platser. Vi hjälper tjejer i åldern 16 – 24 år
med psykisk ohälsa.

Vi använder Kognitiv beteendeterapi (KBT) och
Dialektisk beteendeterapi (DBT) som metod och
erbjuder både behandling och utredning.
Behandlingen utgår från ett strukturerat vecko-
schema och utformas utifrån den enskildas behov.
Vi erbjuder bland annat aktivitetsgrupp, friskvård,
färdighetsträning, relationsgrupp och särskilda
helgaktiviteter.

I verksamheten arbetar socionomer, beteendevetare,
arbetsterapeut, psykologer, alkohol- och drogtera-
peut, utbildade behandlingsassistenter med lång
erfarenhet samt specialistläkare i psykiatri. Vi har
vaken nattpersonal.

Vi återkopplar med månadsrapport utifrån BBIC
och utvärderar behandlingen med ett flertal skatt-
ningsskalor, samt vid uppföljning av genomförande-
planen. Vi har möjlighet att ta emot placeringar med
kort varsel och kan vara behjälpliga med transport.
Välkomna att höra av er för mer information!

www.behandlingshemmetnyckeln.se
johan.krumlinde@siljansnyckeln.se

LIVETI SKUGGAN

Regeringar och myndigheter har under flera år försökt bekämpa det så kallade ”skuggsamhället” med repressiva åtgärder. Risken är dock att de är på väg att skapa ett ännu större utanförskap.

TEXT TIM ANDERSSON ILLUSTRATION GETTY IMAGES

Sherzod Eraliev, rättssociolog på Lunds universitet, har länge forskat om skuggsamhället i olika delar av världen. När han för ett år sedan inledde ett liknande forskningsprojekt inriktat mot Sverige, förvånades han över det stora antalet papperslösa här.

– Jag har undersökt situationen i länder som Ryssland och Turkiet, där det finns en hög grad av korruption och skuggekonomi. Att det lever många papperslösa där kan man förstå, men i Sverige?

Papperslös är någon som lever i ett land utan tillstånd eller rättslig status. Det kan till exempel handla om asylsökande som nekats uppehållstillstånd och gått under jorden, eller om personer som kommit hit för att arbeta på den informella arbetsmarknaden. Som orsak till det växande skuggsamhället brukar man lyfta fram flyktingkrisen 2015 och de allt mer restriktiva asylbedömningarna.

Sherzod Eraliev följer specifikt uzbekerna. Enligt officiell statistik finns det fler än 5 000 av dem i Sverige, men han uppskattar att det i verkligheten handlar om någonstans mellan 15 000 och 20 000, av vilka den överväldigande majoriteten är papperslösa.

– De är mest engagerade i dagjobb, utan någon kontinuitet. En del lagar mat hemma och säljer.

Sherzod Eraliev
FOTO: PRIVAT

Många arbetar också på pizzerior och kaféer. Du ser dem inte, men i köket där bakom hjälper de till med att diska och förbereda maten.

Somliga har flytt politisk förföljelse i hemlandet, medan andra kommer hit för att försörja sig själva och sina familjer. Att allt fler väljer Sverige beror på det ekonomiska välståndet här. Men tillvaron är tuff. De arbetar ofta tiotimmarspass med en ledig dag i veckan, för en månadslön på kanske 15 000. Och risken finns att pengarna uteblir – arbetsgivare kan alltid hota med att ange dem som trilskas för polisen.

– Hälsan är ytterligare ett problem. Eftersom de inte har dokumenterad status kan de inte uppsöka sjukvården, samtidigt som det ofta tunga arbetet gör dem utsatta för skador och sjukdomar.

SOFIE ARVIDSSON på Stockholms Stadsmission möter en annan grupp av papperslösa. Hon är enhetschef för projektet Baba, dit unga ensamkommande upp till 25 år kan vända sig för stöd, råd och en del praktisk hjälp. Förra året rörde det sig om 300 personer. Deltagarna kommer från länder som Somalia, Etiopien, kurdiska Irak, Marocko, Sydsudan och Afghanistan och majoriteten av de papperslösa har sökt uppehållstillstånd men fått avslag.

– De flyttar runt mycket, inom Stockholm och mellan städer, och sover hos vänner. Ibland kanske de får tillbringa natten utomhus eller i kollektivtrafiken.

- ▶ De är utsatta för arbetsexploatering, och hotas av arbetsgivare, ibland med våld.

Både Sherzod Eraliev och Sofie Arvidsson berättar att de personer som de står i kontakt med har bra koll på debatten och samhällsklimatet. De är högst medvetna om den hårdnande politiska linje som först den socialdemokratiska regeringen slog in på, och som nu Tidöpartierna fortsätter och utvecklar med en lång rad förslag på åtgärder: folkräkning; en högre grad av inre gränskontroller; och inte minst: en plikt för kommuner och myndigheter att informera polisen och Migrationsverket om papperslösa.

– De får ofta reda på nya politiska utspel ungefär samtidigt som vi får det, och de uttrycker stor oro för vad det innebär för dem och deras chanser att få stanna i Sverige, berättar Sofie Arvidsson.

De mår väldigt dåligt, säger hon. Många uttrycker att de inte har något hopp alls för framtiden, och det är inte ovanligt med suicidala tankar.

– De menar att de har försökt sitt bästa, studerat, lärt sig svenska, och de vill inte något annat än att betala skatt. Det återkommer hela tiden: "Jag vill bara jobba och betala skatt". Ändå upplever de att Sverige inte vill ha dem här, och att det inte finns någon plats för dem här.

SÅ VAD SKULLE Tidöavtalets många åtgärder mot skuggsamhället få för effekter om de blev verkliga? En del papperslösa, särskilt barnfamiljer, skulle kanske lämna Sverige. Det säger Jacob Lind, migrationsforskare vid Lunds universitet.

Sofie Arvidsson
FOTO: PRIVAT

– Tänk dig att du har barn som inte kan gå i skolan, inte kan få vård, inte kan gå till ett bibliotek utan att bli angivet – det är ju ingen förälder som vill att ens barn ska leva så.

Han gör just nu en studie i Danmark, som har gått längre än Sverige i restriktiv riktning, och där barn inte har samma rätt till vård och skola.

– Jag har det inte svart på vitt, men mitt intryck är att det är relativt få familjer som lever som papperslösa där. Har man behövt gå under jorden så har man kanske inte gjort det i Danmark, utan åkt till Tyskland eller Sverige i stället. Men det har ju byggts på att det funnits någon annanstans att åka. Om alla skulle göra som Danmark skulle man skapa enormt mycket misär.

Samtidigt är det ett faktum att många skulle bli kvar i Sverige, oavsett graden av repression. Det säger Anna Lundberg, professor inom rättssociologi vid Lunds universitet. Om alternativet är krig och förföljelse kommer få att välja det, och alla har inte möjlighet att åka runt i Europa på jakt efter ett uppehälle.

Det finns också en grupp som inte kan återvända till sitt hemland ens om de skulle försöka göra det: de statslösa, som av olika anledningar inte har medborgarskap.

– Ta som exempel en person som föddes i ett västafrikanskt land och sedan, på grund av en väpnad konflikt, flydde till ett närliggande land som barn. Det landet har inga papper på den personen, och personen själv har inga bevis för att hen är medborgare i ett visst land.

Det finns inga siffror på hur många i Sverige som befinner sig i ett sådant limboläge, men Anna Lundbergs bedömning är att gruppen statslösa och personer som inte fått en ordentlig och rätts-säker bedömning av sina skyddsbehov växer.

– Det beror på att vi har en mer restriktiv asylprocess i dag. Det har aldrig varit lätt att få asyl i Sverige, men det är ännu svårare nu än tidigare. Även om man kan beakta praktiska verkställighetshinder och bevilja uppehållstillstånd på grund av sådana hinder, görs inte det.

ANNA LUNDBERG SER paradoxalt nog en risk för att skuggsamhället skulle djupna av starkare repressiva insatser. Behovet av välfärd, men också av att kunna hålla sig undan från staten, skulle kunna generera parallella stödsystem,

upprätthållna av organisationer och olika nätverk.

Sofie Arvidsson på Stadsmissionen är också rädd för att utanförskapet kan bli värre framöver. Särskilt om informationsplikten blir verklighet, och de papperslösa inte vågar söka hjälp hos till exempel socialtjänsten.

– Vad jag är orolig för är att fler kommer att hamna i en större utsatthet än tidigare, eller att utsattheten kommer att pågå i en längre period. Om man tänker att de här åtgärderna är till för att bekämpa det så kallade skuggsamhället så riskerar det snarare att göra så att människor fastnar ytterligare i utsatthet.

Sofie Arvidssons oro har en empirisk grund, åtminstone om man ska gå på erfarenheter från Malmö. Där krävde nämligen gränspoliserna år 2016 att socialtjänsten skulle bryta sin sekretess och utlämna uppgifter om hundratals papperslösa personer. Migrationsforskaren Jacob Lind skrev på sin doktorsavhandling på den tiden och stod i kontakt med flera av Malmös irreguljära migranter.

– Innan dess hade de haft ganska mycket kontakt med socialtjänsten. I Malmö hade de papperslösa nämligen möjlighet till ekonomiskt bistånd, och min bild är att väldigt många också använde sig av den möjligheten. Då kunde de ju betala hyra och mat. Det gjorde all skillnad i världen för de här människorna.

När nyheten om gränspolisens krav kom befann sig Jacob Lind på ett läger på Österlen med en del av de papperslösa familjerna.

– Folk sade: "Jag vet inte om jag kan åka tillbaka till Malmö i morgon kväll, för tänk om polisen står utanför min dörr?" Det var otroligt oroligt. Och det var ju också många som blev tagna på det sättet. Efter det var naturligtvis förtroendet för socialtjänsten borta.

HUR SITUATIONEN kommer att bli för de papperslösa framöver beror till viss del på hur professionerna, och däribland socionomerna, agerar. Det menar Anna Lundberg vid Lunds universitet. Det politiska och sociala trycket i frågan kringgår den enskilde socialsekreterarens handlingsutrymme, medger hon, men frånavarorn av enhetliga nationella riktlinjer vad gäller bistånd till gruppen skapar ändå visst utrymme för individuella hänsyn.

” Jag vet inte om jag kan åka tillbaka till Malmö i morgon kväll, för tänk om polisen står utanför min dörr. ”

Och även nya lagar måste de tolkas, påpekar hon.

– Nu pratar jag som rättssociolog, och då är det så att när lagstiftning används i enskilda beslut finns det alltid ett utrymme för tolkning. Det som händer när man använder lagen är att man dels tolkar rätten, den juridik man har och hur man ska tolka den, dels den sociala verkligheten, omständigheterna i det enskilda ärendet.

Mycket handlar dock om hur man mobiliserar, säger hon, på arbetsplatser och i debatten. Hon tror att det kommer att bli viktigare med protester, i solidaritet med människor i utsatthet och till skydd för sin egen yrkesetik, och talar om sådant som att upprätta mjuka brandväggar för att skydda papperslösas uppgifter.

– Om vi ser till hur mer inkluderande institutioner har vuxit fram, handlar det väldigt mycket om att människor, till exempel socionomer, slutit sig samman i en gemensam kamp. Här har mänskliga rättigheter ibland kunnat användas som ett viktigt verktyg.

Men hur ska vi då få bukt med det här skuggsamhället, som väl ingen vill se? Migrationsforskaren Jacob Lind drar sig för att ge ett svar. Det är inte hans uppgift att ge policyförslag, säger han, och ser inga enkla lösningar.

– Med tanke på hur orättvis och ojämlig världen är, och hur den blir alltmer ojämlig, så ser jag inte att skuggsamhället är någonting som kommer att försvinna. Just därför behöver vi se till att de människor som befinner sig där får sina rättigheter tillgodosedda. Inte minst barnen. ◀

UTBILDNING SATT UNDER LUPP

Är nyutbildade socionomer rustade för den verklighet de möter? Åsikterna går isär. Sedan Tidöavtalet presenterades har socionomutbildningen blivit föremål för debatt. Knäckfrågan: Håller utbildningen måttet?

TEXT TOMMY JOHANSSON ILLUSTRATION JENS MAGNUSSON

NY KURSPLAN

TEMAINNEHÅLL

NY KURSPLAN

DAGS ATT GÖRA OM?

Tre rader i Tidöavtalet väckte liv i debatten om socionomutbildningen. 20

DANMARK

Politiken satte ramarna, med fokus på vetenskap och rättssäkerhet. 24

FINLAND

Behörig socialarbetare efter fem år. Men personalbrist har väckt ny debatt. 26

NORGE

Samarbete mellan regeringen och akademien gav 60 nya mål för utbildningen. 28

PANELEN

Tre röster om hur utbildningen bör förändras. 30

Det handlar egentligen bara om några rader. Tre för att vara exakt. Mer utrymme än så har man inte gett åt socionomutbildningen i regeringens och Sverigedemokraternas skriftliga överenskommelse, mer känd som Tidöavtalet. Men det har räckt för att ge fart åt debatten om vad socionomer behöver få med sig från utbildningen.

I DE OMTALADE raderna står det att "socionomutbildningen (ska) reformeras för att göra kriminalitet bland ungdomar till ett obligatoriskt utbildningsmoment". Kritiken lät inte vänta på sig. Varför ska politiker bestämma programinnehållet i stället för professionen? Och varför detta fokus på ungdomskriminalitet?

Låt oss återkomma till det. I förlängningen har debatten kommit att handla om en annan, mycket bredare fråga: Hur är det egentligen ställt med den svenska socionomutbildningen? Finns det grundläggande problem? Eller håller utbildningen måttet precis som den är?

– Utbildningen mår nog ganska bra, säger Tapio Salonen, professor i socialt arbete vid Malmö universitet.

Han lyfter programmet som en välutformad professionsutbildning där socialt arbete agerat huvudämne de senaste 40–50 åren. Innan dess var det rörigare, förklarar han.

– Då var det mest ett hopplöck av andra akademiska discipliner. Man kan säga att skiftet skedde under 70- och 80-talen. Då blev socialt arbete huvudämne, och sedan har man byggt vidare kring det.

På Universitets- och högskolerådets digitala plattform, studera.nu, listar man socionomprogrammet som en yrkesförberedande utbildning. Efter den 3,5 år långa studieperioden ska man kunna börja arbeta direkt. Professionsfältet är

brett. Enligt en undersökning av Kerstin Svensson, professor vid Socialhögskolan i Lund, rör det sig om drygt 100 olika yrkestitlar. Det ställer krav på utbildningen. Får till exempel en socialsekreterare och en skolkurator lika välutrustade verktygslådor?

– Man måste förstå att socionomutbildningen är en akademisk grundutbildning med betoning på grund, säger Tapio Salonen, och fortsätter:

– Med ett så enormt brett och komplext professionsfält finns det inte en möjlighet att alla dess konkreta praktiska former lärs ut på grundutbildningen.

DET NATURLIGA STEGET blir att fortsätta med en påbyggnadsutbildning. Men det är det få som gör. Enligt Martin Börjeson, forskare på Marie Cederschiölds högskola, och Tapio Salonen själv har bara 2,7 procent av alla yrkesverksamma socionomer gått en påbyggnadsutbildning. Det kan till exempel jämföras med alla yrkesverksamma sjuksköterskor, där motsvarande siffra ligger på cirka 50 procent.

Hur kommer det sig att det ser ut så här?

– Hälso- och sjukvården har varit mycket bättre på att organisera och systematisera professionsfördjupningar. På socionomfältet har vi inte haft det trycket och inte heller den traditionen, säger Tapio Salonen.

Tapio Salonen
FOTO: PRIVAT

Martin Börjeson
FOTO: XXX

Så står det i Tidöavtalet

"Socionomutbildningen reformeras för att göra kriminalitet bland ungdomar till ett obligatoriskt utbildningsmoment. Möjlighet till specialisering på ungdomsbrott införs i utbildningen. Särskilda forskningsmedel anslås till området sociala insatser mot unga i kriminalitet."

Han förklarar också att socionomutbildningen till viss del har varit obalanserad, sett till vilken vikt som läggs på det professionsförberedande kontra det forskningsförberedande.

– Från akademien kan vi vara självkritiska och säga att vi till stor del har haft en påbyggnad som varit akademisk, det vill säga att masternivån har varit ett sätt att gå vidare till en forskarutbildning.

Åter till Tidöavtalet. Den förändring av grundutbildningen som M, KD, L och SD vill se syftar ju till viss del på just detta – att specialisera yrkeskårens kompetens. Men där professionen pekar på ett ökat kompetensbehov som löper över flera samhällsområden, så pekar den politiska makten bara på ett: ungdomskriminalitet, i synnerhet gängkriminalitet.

– Det är bara politiska utspel, säger Tapio Salonen, som menar att diskussionen om gängkriminalitet behöver breddas och fördjupas.

HAN OCH DRYGT 50 företrädare från olika lärosäten runt om i Sverige utvecklar resonemanget i en debattartikel i Svenska Dagbladet, publicerad i november. Där pekar man på gängproblematiken som ett allvarligt samhällsproblem men att det i relation till antalet berörda individer är ett relativt litet problem.

Lennart Sauer, styrelseordförande i Förbundet Sveriges socionomutbildningar, är en av de övriga som signerat debattartikeln. Han menar att man ska vara försiktig med att låta samhällsdebatten vara vägledande i utformningen av socionomutbildningen.

– Nu är det ungdomskriminaliteten som är på agendan, men om tio år kan det vara något annat, säger han.

– Det är klart att utbildningen behöver anpassas efter det som sker i samhället, men vår uppgift är ju att ge studenter kunskaper, färdigheter och värderingsförmågor för att kunna jobba inom socialt arbete generellt och på ett stabilt sätt. Det är en grundutbildning som ska vara hållbar ett helt yrkesliv och som tillsammans med

” Man måste förstå att socionomutbildningen är en akademisk grundutbildning med betoning på grund. ”

yrkeserfarenhet och vidareutbildning utvecklar den enskilde och professionen.

Han pekar på andra samhällsområden där han menar att kompetensbehovet i det längre perspektivet kommer vara större. Han nämner bland annat myndighetsutövning, missbruksproblematik, socialt arbete riktat till äldre och till personer med funktionsvariationer.

Lennart Sauer lyfter återigen vikten av en vidareutbildning.

– Man kan tycka att 3,5 år är lagom men det behövs en vidareutbildning för att fördjupa vissa områden inom det sociala arbetet.

Vilka områden skulle det kunna handla om?

– Jag tänker mest på fördjupningar av olika målgrupper och olika sociala problemområden. Men det handlar också om frågor kring organisation och myndighetsutövning.

Vad skulle du säga att styrkorna med den svenska socionomutbildningen är, så som den ser ut i dag?

– Att det är en generalistutbildning, att man efter examen kan arbeta med en mängd olika grupper och en mängd olika sociala problem. Det finns också möjlighet att jobba mer indirekt med socialt arbete. Man kan till exempel jobba inom verksamheter som Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen och SKR.

Det finns dock röster även inom akademien som är kritiska till hur socionomutbildningen är

Michael Tärnfalk
FOTO: PRIVAT

Lennart Sauer
FOTO: MATTIAS PETERSSON

” Det är möjligt att det är mer realistiskt att bygga på med 1,5 till 2 års fortsatta studier. ”

► utformad. Ett namn som lyser med sin frånvaro i SvD:s debattartikel är Michael Tärnfalk, lektor i socialt arbete vid Uppsala universitet.

– Det finns ett stort glapp i vad studenterna får lära sig under utbildningen och vad de sedan möter på arbetsplatserna, säger han.

– Om man till exempel ser till alla ingripande åtgärder som socialtjänsten kan vidta och sedan beaktar den lilla del juridik som socionomer läser, så finns det inte en möjlighet i världen att de ska klara av sådana arbetsuppgifter på ett relevant sätt.

MICHAEL TÄRNFALK MENAR, tvärtemot många av sina kollegor, att generalistaspekten är en del av problemet, att utbildningen har hackats upp i för många delar.

Även om han håller med om att det är problematiskt att låta politiken detaljstyra programinnehållet i akademiska utbildningar så ställer han sig bakom Tidöavtalets ambition om att socionomutbildningen behöver fokusera mer på ungdomskriminalitet.

– Om socialarbetare ska jobba med kriminella ungdomar, vilket ganska många ändå gör, så behöver man naturligtvis lära sig om det. Man behöver lära sig om bakgrundsfaktorer till kriminalitet, olika typer av kriminalitet. Man behöver också lära sig om metoder, samtalskunskap, hur man arbetar med familjer. Och man behöver lära sig mer om juridik.

Anser du att det är grundutbildningen man behöver justera eller är det påbyggnadsutbildningar man bör jobba med?

– Jag tycker att grundutbildningen är för kort. Den ger inte en bra grund för det mycket komplexa arbete som folk kommer ut till. Sedan är det såklart också en ekonomisk, och kanske även praktisk fråga. Det är möjligt att det är mer realistiskt att bygga på med 1,5 till 2 års fortsatta studier.

En aspekt som flera forskare har pekat på är att gängkriminalitet är ett problem som främst förekommer i storstäder. Man ifrågasätter varför socionomutbildningen ska lägga ett så stort fokus på

Socionomutbildningen

- Ges under 3,5 år om totalt 210 högskolepoäng och är yrkesförberedande.
- Förutom socialt arbete innehåller utbildningen ämnen som samhällsvetenskap, juridik och psykologi.
- Utbildningen har ofta en generell och bredare inriktning men det går samtidigt att inrikta sig mot äldre och handikappade, socialpedagogik och internationell inriktning.

en problematik som har en så låg koncentration i många andra regioner.

– Det är klart att det ligger något i det också men man kan ju anföra samma typ av argument tillbaka. Vad har socialarbetare till exempel för nytta av postkolonial sociologisk teoribildning när de ska jobba med direkt klientarbete med olika grupper, säger Michael Tärnfalk.

DET ÄR TYDLIGT ATT åsikterna går isär kring socionomutbildningen. Fast samtidigt inte. Man tycks vara ense om att grundutbildningen är för kort, om att slå vakt om akademiens autonomi i utformningen av programinnehållet, och att mer arbete krävs för att uppmuntra till vidareutbildning.

– Det jag egentligen förespråkar är en större utredning av samhällsutvecklingen och socionomutbildningen, säger Michael Tärnfalk.

– Man skulle ju kunna tänka sig att man lyfter ansvar från socialtjänsten. Vad är det till exempel som säger att just socionomer skulle vara särskilt skickade för att jobba med unga kriminella? Varför inte utbilda jurister eller kriminologer i samtalsmetodik? I alla fall när det gäller de mest kriminella. ◀

LÄS MER!
Längre artikel på
socionomen.se

inlägg av Bo Vinnars

Sjukvårdsföreningen för Övre Norrmalm söker leg.psykiater 50% till Sorgmottagningen

På Sorgmottagningen erbjuds sorgspsykiateri och kvalificerade stödsamtal åt personer som förlorat en närstående genom dödsfall. Mottagningen drivs av Sjukvårdsföreningen för övre Norrmalm och ligger i vackra lokaler på Karlbergsvägen i Stockholm. Föreningen är ideell och erbjuder kostnadsfria samtal individuellt och i grupp.

Vi söker dig som tycker om att arbeta i en grupp där alla sköter allt på mottagningen, även praktiska sysslor. Patientsamtalen står i fokus, men utöver det är det en fördel om du även kan ta handlednings- och utbildningsuppdrag.

Du behöver vara flegibel, ansvarstagande med mycket god samarbetsförmåga, nyfiken på ny kunskap och tycka om utvecklingsarbete. Sorgterapi kräver mognad och erfarenhet och naturligtvis är du leg psykiater, gärna med kris- och traumakunskap.

Maila gärna din ansökan med ett personligt brev (högst 1 A4) samt CV till oss senast den 1 maj 2023 till sorgmottagningen@gmail.com

Upplysningar lämnas av ordförande Bo Vinnars,
072 888 22 23 eller verksamhetschef Ylva Novak,
072506 50 60.

För mer information besök
www.sorgmottagningen.se

Stärk dina medarbetare & dig själv

Vidareutbildning på högskolenivå
för yrkesverksamma

Ett urval av våra utbildningar

- Kreativa metoder - i handledning och för individ/grupputveckling 7,5 hp
- Handledarutbildning med inriktning mot förskola/skola 15 hp
- Handledarutbildning i psykosocialt arbete 45 hp
- Våld i nära relationer - utreda, bedöma och förstå 7,5 hp
- Metodkurs i klinisk sexologi 15 hp
- Andrologi 7,5 hp
- Existentiella samtal 7,5 hp

Marie Cederschiöld högskola

tidigare Ersta Sköndal Bräcke högskola

mchs.se/uppdrag

uppdrag@mchs.se • 08-555 051 19

DANMARK

Vetenskap i fokus

På andra sidan Öresund tog politiken klivet in i socionomutbildningen för åtta år sedan. Målet var ett större fokus på praktiska färdigheter och att lämna mindre utrymme för åsikter.

TEXT FREDRIK RUBIN

ILLUSTRATION JENS MAGNUSSON

När Socionomen ringer upp Helle Rode Johansen, institutchef vid socialrådgivarutbildningen vid Köpenhamns professionshögskola, är det för att ta tempen på den danska socionomutbildningen. Men också för att ställa frågan i vilken mån politiken blandar sig i utbildningen.

– Politiken är mycket lite inblandad, vi fick nya formella ramar 2015 där Socialministeriet var en av aktörerna. Annars är där inte politisk inblandning på något sätt.

DE NYA RAMARNA innebar att socionomutbildningen som är 3,5 år lång, skulle fokusera mindre på ämnen som psykologi, juridik och samhälls-

kunskap och mer på själva yrkesutövningen och på faktiska färdigheter.

– Politiken var intresserad av att utbildningen uppfyllde de behov som fanns ute i kommunerna och andra arbetsplatser där socionomer finns. De var intresserade av att utbildningen innehöll tillräckligt med juridik, att den var vetenskapsbaserad och att det fanns en organisatorisk förståelse. Det handlar alltså mer om en övergripande nivå och om utbildningens relevans.

EN ANLEDNING TILL att fokusera än mer på att utbildningen skulle vara vetenskapsbaserad, vilket inom akademien generellt är en självklarhet, var att kritik kommit från bland annat kommuner om att en del socionomer fattade beslut utifrån eget tycke snarare än juridik.

– Så det handlade om att säkerställa att utbildningen baserades på vetenskap och inte på åsikter och värderingar.

Helle Rode Johansen ser inte framför sig att den danska regeringen skulle, likt den svenska, gå fram med ett förslag om krav på att fokusera på ungdomsbrottslighet. Ett sådant förslag skulle först förankras i ett nationellt nätverk där förslag och förändringar diskuteras, menar hon.

– Förmodligen skulle det mötas av ett motförslag hur det i så fall skulle kunna bli relevant för utbildningen.

Hur tänker du kring det svenska förslaget?

– Jag tycker att politiker har ett legitimt intresse av utbildningarna. Att de ställer frågor och intresserar sig för ut-

bildningarnas innehåll är naturligt, men politiker ska också ha respekt för utbildningarna och professionen. Dialog är viktigt innan man kommer med förslag på specifika områden. Annars hamnar vi i en realitet där det ena stunden ska vara fokus på kriminalitet, sedan på våld eller sexualitet. Ganska snabbt kan man stå inför en situation där utbildningen ska innehålla allt tänkbart.

LIKSOM I SVERIGE är ungdomsbrottslighet och gängkriminalitet inget nytt i Danmark. I mångt och mycket är flera av de förslag som den svenska regeringen lagt eller utreder ett oblygt sneglände mot lagar som redan införts på andra sidan sundet. Danska "ghettolagar" och inte minst Köpenhamns utsatta områden är något som färgar den danska socionomutbildningen, men inte genom politiska direktiv.

– Socionomutbildningen är uppbyggd i olika moduler. Det handlar om sociala problem, livsvillkor, fattigdom, omsorgssvikt, arbetslöshet, kriminalitet och prostitution, säger Helle och fortsätter;

– Vår utbildning är i Köpenhamn där vi har bostadsområden med särskilda problem, det kan tas upp i dessa olika moduler men det finns inget eget fackområde som handlar om gäng eller utsatta områden. I många år har samhälleliga värderingar handlat om globalisering och urbanisering och några av konsekvenserna av denna är framväxt av utsatta områden med sociala problem. ◀

FINLAND

Behörig efter fem år

I vårt grannland i öst finns två utbildningar: en yrkeshögskoleutbildning på 3,5 år och en universitetsutbildning på fem år. Men vem som får jobba med vad är en ständigt pågående debatt.

TEXT FREDRIK RUBIN

ILLUSTRATION JENS MAGNUSSON

Utbildningen av socionomer i Finland skiljer sig på flera sätt från det svenska upplägget. I grannlandet i öst finns dels en 3,5 års yrkeshögskoleutbildning, liksom en universitetsutbildning som går under namnet "Socialarbetare". Den senare är fem år där de sista två åren är på magisternivå och är ett krav för att bli behörig socialarbetare.

– Utbildningen till socialarbetare är mest lik den svenska och är också den som krävs för att arbeta med myndighetsutövning, ledande positioner och en del kuratorstjänster. Medan de som går yrkesutbildningen ofta arbetar som socialpedagoger eller med psykosocialt stöd, säger Harry Lunabba, universitetslektor i socialt arbete.

MEN, DEN HÄR uppdelningen är en sanning med modifikation. Den stora bristen på socialarbetare har resulterat i att obehöriga med den kortare utbildningen arbetar som vikarier.

– Det pågår en debatt om vem som kan vara vikarie för en socialarbetare. Det är en märklig lösning att YH-utbil-

dade har rätt att vara ställföreträdande socialarbetare. Varför ska personer med ett visst kompetensområde kunna ersätta en person med annat kompetensområde?

EN ANNAN problematik handlar om det stora antalet socialarbetarstudenter som börjar arbeta innan de examinerats.

– De får arbete under praktiken vilket leder till att de inte blir behöriga och inte kan bli fastanställda, det tär också på universitetets resultat.

Bristen på socialarbetare och avhoppet från utbildningen har lett till en politisk debatt om utbildningens längd. En debatt som är allt annat än ny.

– När jag utbildade mig till socialarbetare handlade debatten om att utbildningen var för kort, sedan höjdes kompetenskraven, så det krävdes en magisterexamen. En kort tid senare slog pendeln tillbaka, nu är debatten i stället att den är för lång och kravfylld. Det är en frustrerande politisk debatt som aldrig tar slut.

Den fem år långa utbildningen ska ställas i relation till ett annat faktum, många socialarbetare avslutar sin karriär redan efter 2 till 5 år. Ett resultat av hög etisk belastning med krav på snabba beslutsprocesser i komplexa ärenden

och hög arbetsbelastning, menar Harry Lunabba.

– Jag är ett praktexempel på en socialarbetare som arbetade cirka fem år med barnutredningar och sedan valde en akademisk karriär. Jag fick själv barn, kombinerat med ett belastande arbete som dessutom var ganska lågavlönat gjorde alternativet inom akademien lockande.

FRÅN HELSINGFORS universitet har han följt den svenska debatten.

– Jag har svårt att se att förslaget med en kärnkompetens kring ungdomsbrottslighet skulle föras fram av den finländska regeringen. Men generellt saknas det ofta en kollektiv aspekt inom politiken på social problematik, det märks också i den svenska debatten där kriminalitet ofta blir en individuell fråga.

Hur ser du på förslaget?

– Jag instämmer i analysen och kritiken som lyfts från svenska kollegor, att förslaget osar populism. I det avseendet att det är ganska typiskt från politiken att peka på ett förslag som kan tyckas vara ett konkret svar i en komplex fråga. Men vad det innebär för utbildningen, vilka kompetenser det skulle ge och vilken effekten skulle bli, är oklart. ◀

” Generellt saknas det ofta en kollektiv aspekt inom politiken på social problematik. ”

NORGE

Fokus på kunskap – inte ämnen

60 nya mål för utbildningen. Det blev resultatet i Norge efter att regeringen tillsammans med akademien sett över utbildningen. Nu anser många att politiken bör ta ett steg tillbaka.

TEXT FREDRIK RUBIN

ILLUSTRATION JENS MAGNUSSON

Socialarbetare i Norge utbildas i tre separata utbildningar, det handlar om Barnevernspedagog, Vernepleier och Socionomutbildningen, där den senare påminner mest om den svenska motsvarigheten. Men att definiera skillnaderna mellan utbildningarna och vilka arbeten studenterna kan utföra efter examen är inte helt enkelt. Vad som är enklare är att slå fast det faktum att samtliga fick underkasta sig ett helt nytt ramverk för tre år sedan.

TILLSAMMANS med politiken kom utbildningsväsendet fram till 60 lärandemål, alltså vilken kunskap, färdighet och kompetens som studenterna skulle

uppnå. Den första kullen som utbildats enligt det nya upplägget tar examen i vår.

– Det fanns en samsyn om att ramverket för utbildningen var utdaterat och behövde reformeras, något som inte gjorts sedan 1999. I dag är det fokus på vad studenten ska kunna efter examen, inte vilka kurser eller ämnen utbildningen ska innehålla, säger Øystein Henriksen, professor på Nord universitet.

ØYSTEIN HENRIKSEN, som själv varit med i den grupp som utformat det nya ramverket, understryker att politikens inflytande varit omdiskuterat. När politiken och akademien möts är det trots allt två olika världar och intressen som behöver fogas samman.

– Frågan var då hur starkt styrd utbildningen skulle vara, och i vilken grad universitetet har autonomi att styra utbildningen. Det ligger i sakens natur att när det är formulerat med 60 lärandemål så är det ett redskap för en ganska stark politisk styrning.

Har det varit en konflikt?

– Det är en spänning mellan båda parter det behövs en balans. Utbildningsväsendet har accepterat och implementerat ramverket, samtidigt som det funnits en diskussion om vi nu kommit till en gräns för hur detaljstyrd utbildningen får vara.

En punkt där den politiska debatten kommit att påverka den nya utbildningen handlar om arbetslöshet. Den

”arbetslinje” som blev central efter reformen av arbets- och välfärdsförvaltningen (NAV), har också fått en mer central plats i det nya ramverket med ett större fokus på att arbeta för att fler människor ska komma ur sin arbetslöshet.

Är ungdomskriminalitet med bland punkterna?

– Det är knappt nämnt i norsk socionomutbildning. Temat kommer in på andra sätt, det kan vara i formuleringen om vilken betydelse levnadsvillkor har för individen, familjer och samhällen. Eller hur sociala faktorer, klass, utanförskap, marginalisering och diskriminering påverkar människors livsvillkor, säger Øystein Henriksen.

LIKT I SVERIGE har det i Norge funnits, och finns, en politisk debatt om huruvida socionomer mestadels arbetar, eller ska arbeta, med piska, morot eller stöd. Ett uppmärksammat exempel var när dåvarande statsministern Erna Solberg (Høyre) förargade professionen genom att i en debatt om kriminalitet, använda socionomyrket som en förolämpning. Kriminaliteten skulle inte ”socio- nomiseras bort” menade statsministern, ett sätt att uttrycka sig på som hon senare bad om ursäkt för efter viss uppståndelse inom socionomkåren.

– Men begreppet att ”socio- nomisera” har för en del, inte minst Fremskrittspartiet, blivit ett sätt att kritisera socionomer och arbetet mot kriminalitet. ◀

Vad anser du om socionomutbildningen?

TEXT TOMMY JOHANSSON

JOHANNES GRANLUND,
familjeterapeut inom sociala insatsgruppen (SIG) i Farsta

Nästan 13 år har passerat sedan Johannes Granlund examinerades från socionomprogrammet vid Stockholms universitet 2011. Det var en tid som förutom studierna gav en viss insyn i hur universitetet arbetade med utbildningen.

– Jag var ganska engagerad då, var med i studentverksamheten och satt också i institutionsstyrelsen där vi försökte påverka utbildningen. Det jag upplevde då var att det var för

lite samtalsmetodik. Det saknades också metoder i socialt arbete.

Var det en uppfattning som delades av flera?

– Ja det var uttalat av studenter i stort, i min årskull då.

I sitt arbete på SIG i Farsta möter Johannes Granlund regelbundet unga som befinner sig i kriminalitet. Farsta är också ett område som påverkats hårt av den pågående våldsvågen i Stockholm.

– Jag tror personligen att det hade varit bra att läsa mer

om ungdomskriminalitet under utbildningen. Det berördes perifert i vissa kurser men man skulle nog kunna ha haft ett större fokus på det.

Vad skulle du lyfta som positivt med utbildningen?

– Att det är en generalistutbildning som förbereder en för vidare studier. Det tyckte nog de flesta. Det fanns också en öppenhet i att få föra fram sina åsikter. Det fanns ingen tystnadskultur, även om vi kanske inte alltid såg de förändringar som vi hade önskat.

” Jag tror personligen att det hade varit bra att läsa mer ungdomskriminalitet.

”

CAMILLA BLOMQVIST,
förvaltningsdirektör i Göteborgs Stad

Till vardags är Camilla Blomqvist förvaltningsdirektör på förvaltningen för funktionsstöd i Göteborg. Hon är också doktor i socialt arbete. Hon lyfter socionomutbildningen i positiva ordalag och anser att debatten ibland blir missvisande.

– Det är en bred och bra grundutbildning för arbete inom välfärdsområdena. Men det är just en grund, det upplever jag att man i ibland inte tänker på när man i samhällsdebatten resonerar om socionomutbildningen.

Anser du att utbildningen behöver reformeras på något sätt?

– Jag tycker att man återkommande behöver värdera innehållet i akademiska utbildningar, så även inom socionomprogrammet, utifrån hur samhällsutvecklingen ser ut.

Camilla Blomqvist menar också att man behöver jobba mer med fortsatta studier.

– Eftersom socionomprogrammet är en grundutbildning så behöver man inom akademien jobba på ett liknande sätt som man gjort med sjuksköterskeutbildningen. Man behöver se till att det finns vidareutbildningar inom olika kompetensområden.

– Det är ju ingen som till exempel förväntar sig att en nyexad sjuksköterska ska börja jobba som barnmorska.

Var skulle du säga att samhällsbehovet är som störst i dagsläget?

– Vi ser ju att det är svårt att rekrytera inom äldreomsorgen, inom funktionshinder och inom individ- och familjeomsorgen. Vi ser också att det är svårt att rekrytera till första linjens chefer.

En kunskapsbaserad socialtjänst

MARI FORSLUND,
sektionschef på Sveriges
Kommuner och Regioner
(SKR)

SKR genomför just nu en undersökning av de behov som socialchefer och första linjens chefer inom socialtjänsten har identifierat vad gäller socionomprogrammet. En av de som är involverad i det arbetet är Mari Forslund, sektionschef för kunskapsstyrning på SKR.

– SKR har ett socialchefs nätverk som vi träffar löpande och de har under en tid lyft fram behov av att socionomprogrammet behöver anpassas efter samhällsutvecklingen, säger hon.

– I undersökningen frågar vi socialtjänstens verksamheter och dess chefer om hur man uppfattar dagens socionomprogram och vad som skulle behöva utvecklas. Där håller vi just nu på att samla in fakta.

Vad ser man för utmaningar med socionombildningen framöver, utifrån vad ni hittills har hört från socialcheferna?

– Jag kan inte svara utifrån undersökningen. Då går jag händelserna i förväg. Men om man ser till det som ofta har dykt upp över åren så handlar det bland annat om att man efterfrågar mer praktik och längre praktikperioder. Man vill också gärna se att man får göra praktik tidigt under utbildningen.

Sett till programinnehållet nämner Mari Forslund även andra punkter som historiskt dykt upp i samtal med socialchefer.

– Man lyfter vikten av att man får lära sig samtalsmetodik och bemötande, att man får jobba med riktiga case och att man får en fördjupad kunskap om olika målgrupper.

” Det som ofta dykt upp under åren är mer praktik, tidigt under utbildningen. ”

Vad är samarbetsamtal och hur gör man?, 1u
Att leda samarbetsamtal är ett hantverk. Boken har därför en praktisk inriktning och innehåller konkreta råd.

Bernt Wahlsten

ISBN: 978-913902445-3

Ställföreträdarskap, 1u
Det uppkommer många frågor kring ställföreträdarskap. Boken ger svar på de flesta.

Jan Wallgren

ISBN: 978-913902274-9

Nya sociallagarna, 36u
En komplett redovisning av de fyra lagar som socialtjänsten vilar på: SoL, LVU, LVM och LSS. Lagarna presenteras med utförliga kommentarer.

Lars Lundgren,
Per-Anders Sunesson

ISBN: 978-913902625-9

Lagen om tobak och liknande produkter och lagen om tobaksfria nikotinprodukter, 2u
Denna lagkommentar omfattar lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter och lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter.

Stefan Lundin

ISBN: 978-913902717-1

Så låter Helsingborg...

DE ENSAMMA VISA VÄGEN

Hur kan man minska ofrivillig ensamhet?
Ett projekt i Helsingborg har använt metoden
tjänstedesign för att hitta nya lösningar.

TEXT MARIA ZAMORE FOTO EMMA LARSSON

Att bryta ofrivillig ensamhet är en samhällsutmaning. Kan man ens göra det? I så fall hur?
Svaren finns hos dem som själva upplever, eller har upplevt, ensamhet. Det är grundtanken i projektet "Omtanke Helsingborg – från ensamhet till gemenskap".

Många ensamma har gjort flera försök att bryta sin ensamhet, berättar Charlotta Schön, en av de två projektledarna.

– Man kanske går på yoga, men så fort passet är slut går alla andra därifrån så chansen att träffa någon där är ganska liten. Man kanske går på en föreläsning eller till en bar, men när alla andra är där med en vän eller arbetskompis känns det inte självklart att komma ensam och söka kontakt.

EN AV DE VIKTIGASTE lärdomarna från projektet hittills, är att det behövs platser där man kan

möta andra som är där av samma anledning som man själv: att ha socialt umgänge.

– Och det får gärna finnas någon aktivitet att samlas kring. Vad det är spelar inte så stor roll, men det ska vara något som funkar för alla.

DET VAR SÅ idén till Pratkaféet föddes.

– Vi fick låna en lokal av Helsingborgshem, den blev till ett kafé där man kan köpa kaffe och fralla till självkostnadspris. Men till skillnad från andra kaféer, där man letar efter ett ledigt bord innan man sätter sig, så sitter man tillsammans på Pratkaféet. Man pratar med varandra – och jag hade inte kunnat drömma om att det skulle kunna funka så här bra! säger Charlotta Schön.

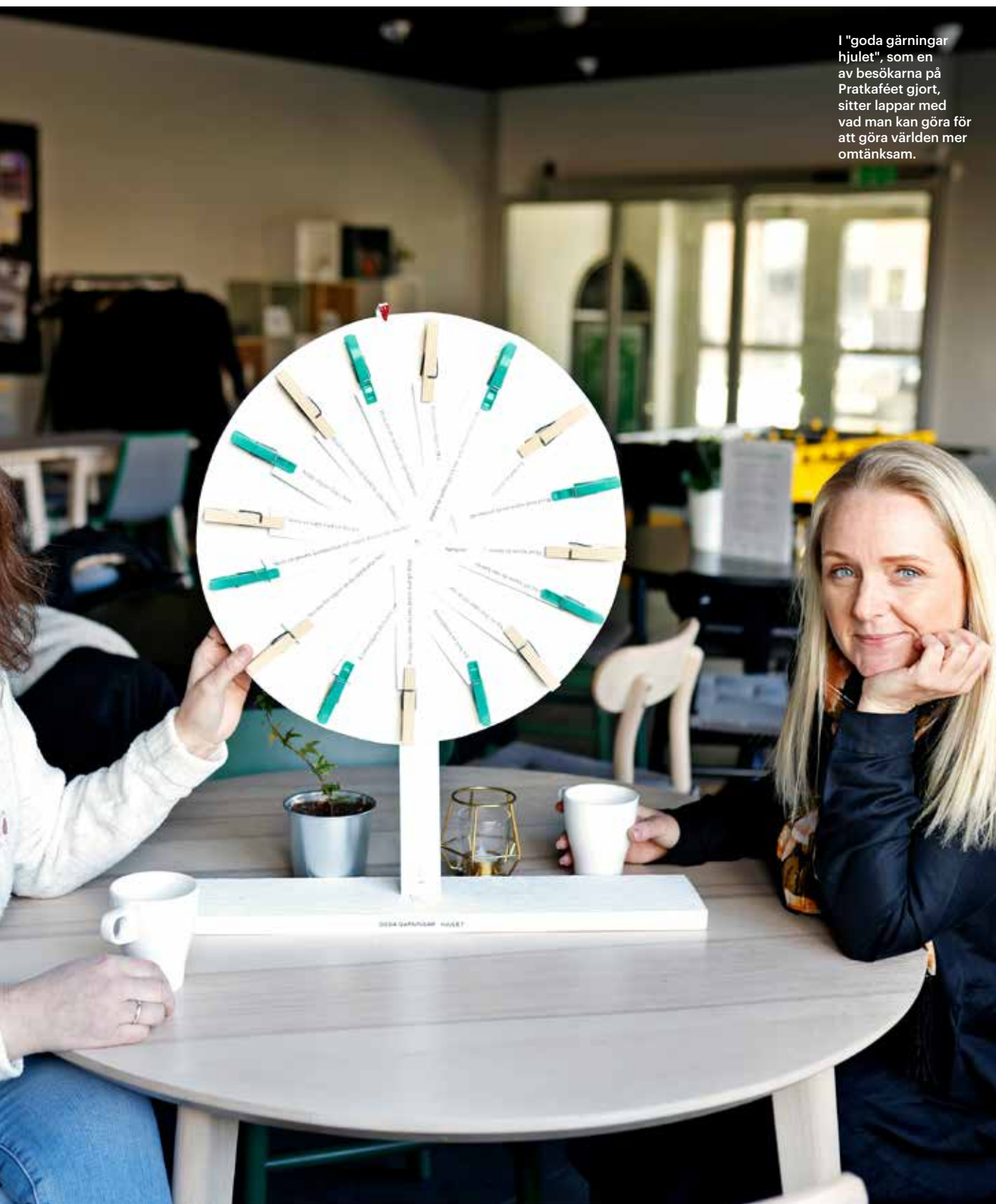
I dagsläget kommer mellan 30 och 40 personer, från ungefär 20 till 85 års ålder, varje gång kaféet har öppet. Det uppstår möten.

En kvinna, som har varit tydlig med att hon inte tycker om invandrare, har blivit bästis med en man från Mellanöstern – och pratar gärna med dem som är lite svaga i svenska. En man,

VERKTYGET

I "goda gärningar hjulet", som en av besökarna på Pratkaféet gjort, sitter lappar med vad man kan göra för att göra världen mer omtänksam.

Charlotta Schön och Bitte Wikström leder projektet Omtanke Helsingborg.

Fyra framgångsfaktorer, enligt Bitte Wikström och Charlotta Schön:

- att de som projektledare har fått utbildning i metoden tjänstedesign (via Innovationsguiden).
- att de har fått mandat att vända sig utanför den egna organisationen och samarbeta med civilsamhället.
- att de är två projektledare som kompletterar varandra.
- att projektet inte bara riktar sig till en viss målgrupp utan till alla kommunens invånare.

Fotnot: Projektet Omtanke Helsingborg är en samverkan mellan Helsingborgs kommun, Region Skåne, Allmänpsykiatrin, Primärvården samt Samordningsförbundet i Helsingborg.

” Vi har bara möjliggjort för dem att ha en plats att vara på, en plats som ska vara snäll och inkluderande. ”

- ▶ som har gått från alkoholmissbruk och psykisk ohälsa till att driva en stor Facebookgrupp för ensamma, arrangerar uppskattade jul- och nyårsfiranden. En äldre kvinna, som i många år lidit av svår psykisk ohälsa, hjälper en yngre kvinna att bli lugn när hon får panikångestattacker.

Ur verksamheten har också flera studiecirklar vuxit fram.

– Och allt detta utan att vi egentligen har gjort någonting, säger projektledaren Bitte Wikström. Vi har bara möjliggjort för dem att ha en plats att vara på, en plats som ska vara snäll och inkluderande.

ARBETSMETODEN, så kallad tjänstedesign, är användardriven.

– Vi vet att vi inte är experterna. Det är de som har varit eller är där, i ensamheten, som är ex-

perter. För att kunna ta fram idéer på lösningar måste vi lära av dem: Vad behöver man när man är ensam? Hur ska man kunna ta steget från ensamhet till gemenskap?

Ett 40-tal kommuninvånare mellan 17 och 84 år, med erfarenhet av ofrivillig ensamhet, har djupintervjuats, och 111 personer har svarat på enkäter. Personer som möter ensamma i sin yrkesroll har också intervjuats.

I svaren utkristalliseras flera behov. Några av de viktigaste var att få höra till och bli sedd, att hitta de möjligheter till social gemenskap som finns, att träffa andra som också vill skapa nya sociala relationer samt att känna sig välkommen och inkluderad när man tar sig till en plats med andra människor.

DETTA VAR ALLTSÅ vad projektet skulle fokusera på. Men hur?

Tillsammans med alla i kommunen som ville och kunde vara med – personal från ideella föreningar, bibliotek, församlingar med flera – samlade de ihop idéer.

– Till slut hade vi säkert hundratals idéer. Då bjöd vi in dem som djupintervjuats till en tackmiddag, där de också fick hjälpa oss att prioritera bland idéerna: Vilka hade hjälpt dem mest? berättar Bitte Wikström.

Nu pågår arbetet med att testa och utvärdera de prioriterade idéerna tillsammans med invånarna.

– Vilka idéer verkar funka? Funkar de bra direkt eller behöver vi skruva på dem? Och om någon idé inte känns bra ska vi inte göra den.

DET VAR UR DENNA process som projektets flaggskepp så här långt, Prataféet, tog sin form. Och mer är på gång.

Tio invånare, bland andra några av Prataféets första gäster, har utbildats till "igångsättare" för de självhjälpgrupper som snart ska komma i gång.

Inom kort lanseras en hemsida med självhjälpstips och information om mötesplatser för ensamma – utvecklad med hjälp av invånare, förstås.

– Men alla mötesplatser kommer inte att finnas med där, bara de som är intresserade av, och duktiga på att välkomna nya deltagare, säger Charlotta Schön.

Det är inte bara de ensamma som har ouppfyllda behov, har projektledarna upptäckt. De mötesplatser som ska ta emot den som är ensam har det också och därför har alla kommunens föreningar och mötesplatser erbjudits workshops.

– Hur duktiga är vi egentligen på att ta emot en ny person som kommer till kören, eller vad det nu är? Och hur gör vi när det kommer någon som är annorlunda, hur tas den emot? ◀

KOMMENTAR:

Ofrivillig ensamhet kan påverka hälsan – och öka risken att dö i förtid.

Det behövs mer forskning om sambandet mellan hälsa och ofrivillig ensamhet. Men sämre levnadsvanor, mindre sömn och stress har betydelse.

TEXT: MARIA ZAMORE

Ofrivillig ensamhet finns i alla åldrar men är vanligast bland äldre personer, unga vuxna och ungdomar, berättar Lena Dahlberg, docent i socialt arbete vid Högskolan Dalarna och Karolinska institutet som bland annat forskar om ensamhet hos äldre personer.

– Mycket forskning visar på ett samband mellan ofrivillig ensamhet och både fysisk och psykisk ohälsa, säger hon.

Den fysiska ohälsan handlar framför allt om högt blodtryck, hjärtinfarkt och stroke. När det gäller den psykiska ohälsan förekommer bland annat depression, minskat välbefinnande och försämrad kognitiv förmåga.

– Man har också sett att det finns en ökad risk för förtida död, säger hon.

Vad som orsakar hälsoeffekterna vet man ännu inte tillräckligt om.

– Det behövs mycket mer forskning om mekanismerna bakom, men en del vet man. Till exempel har äldre personer som upplever ensamhet också en tendens till sämre levnadsvanor – mindre fysisk aktivitet, inte lika bra matvanor och framför allt sämre sömn, vilket ökar stressnivån.

Ofrivillig ensamhet som pågår länge kan också innebära en stress för kroppen och påslaget av stresshormoner kan i förlängningen vara orsaken till att hälsan påverkas.

– Men när man pratar om hälsa och ensamhet är det viktigt att tänka på att effekten tycks gå åt båda hållen. Om du upplever ensamhet kan det till exempel leda till depression, men depression är också en riskfaktor för ensamhet, säger Lena Dahlberg. ◀

Lena Dahlberg

FOTO: PRIVAT

Nu är årets omgång av C-uppsatstävlingen i gång med uppsatser skrivna under 2022. Under våren presenteras alla finalister här i Socionomen.

Årets C-uppsatstävling är i gång!

TEXT ANNE RALF

Läs alla bidrag
PÅ SOCIONOMEN.SE
/C-UPPSATS

SARA NEDIC &
SAEIDEH KHORAMI.
Linköpings universitet

AGNES LINDSTRÖM &
JUDITH REDEGÅRD.
Lunds universitet

STINA UTTER &
JOSEFINE WIKSTRÖM.
Karlstads universitet

Vad handlar er uppsats om?

- Om barn som tolkar åt sina föräldrar. Vilka är era viktigaste slutsatser?
- Att barn som tolkar åt sina föräldrar ofta ser det som en prestigefull roll, men tolkandet påverkar deras relation till föräldrarna och den övriga familjen.
- Det kan ge prestationsångest men också göra att barnet får reda på saker om sina föräldrar som ett barn kanske inte ska behöva veta.
- Upplever ni att problemet med barn som tolkar åt sina föräldrar tas på allvar inom socialtjänsten?
- Många pratar om barntolkar och förstår att det inte är bra – ändå görs inte mycket åt det.
- Det talas om att kvaliteten på samtalen blir lidande när det inte finns en professionell tolk, men det är också viktigt att fråga sig hur barnen mår. Vem tror ni har nytta av att läsa er uppsats?
- Alla myndighetsutövare som kan behöva tolk vid klientmöten, och politiker.

Vad handlar er uppsats om?

- Om hälso- och sjukvårdskuratorers, respektive diakoners erfarenheter av samtal i livets slutskede.
- Vilka är era viktigaste slutsatser?
- Att gränsen mellan det personliga och privata hela tiden utmanas. Den här typen av samtal ställer krav på de professionella att använda sitt eget känsloliv och reflektera över sig själv och sin livsåskådning.
- Upplever ni att frågan om samtal nära döden tas på allvar inom vård och socialtjänst?
- Alla våra respondenter var enormt insatta; det märktes att detta är frågor de funderat över. Men vi tror att det kan finnas brist på kunskap om existentiella samtal generellt inom både hälso- och sjukvård och inom socialt arbete i stort. Vem tror ni har nytta av er uppsats?
- Alla som jobbar med socialt arbete möter döden på något sätt. Vi tror också att resultatet kan appliceras på andra professioner, till exempel inom hälso- och sjukvården.

Vad handlar er uppsats om?

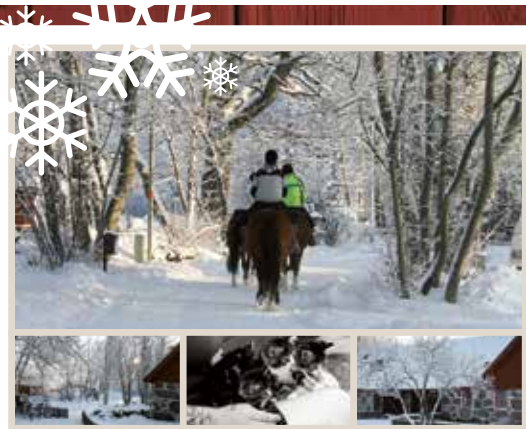
- Om socialarbetares transkompetens och trygghet i arbetet med transpersoner.
- Vilka är era viktigaste slutsatser?
- Sammantaget tolkades resultatet som att socialarbetare har en måttlig transkompetens, medan kuratorer i jämförelse upplever en högre kunskap och trygghet.
- Det finns en stor välvilja bland socialarbetarna att ge transpersoner ett gott bemötande, men ett bemötande som fokuserar på allmän likabehandling är inte tillräckligt.
- Upplever ni att frågan om transkompetens tas på allvar inom socialtjänsten?
- Förståelsen har ökat, men det finns mer att göra.
- Vem tror ni har nytta av att läsa er uppsats?
- Alla som någon gång i sitt arbete möter transpersoner.

LÄS MER!
Längre
intervjuer på
socionomen.se

Vem vinner priset för Sveriges bästa C-uppsats?

Socialhögskolorna på samtliga universitet och högskolor väljer själva ut den bästa C-uppsatsen på respektive socionomutbildning. De utvalda uppsatserna publiceras på Socionomens hemsida och går därefter till final. När Socionomen publicerat alla bidrag utses en vinnare av en expertgrupp. Den vinnande författaren får ett stipendium på 10 000 kr, av Socionomen!

En chans för familjen

Grödbygården ligger i nordöstra Skåne, i en by omgiven av hav, sjöar och bokskogar. I frisk miljö skapar vi förutsättningar att ta fatt i den utvecklingstråd som slagit knut baserat på vår långa erfarenhet och unika kompetens. Genom behandling hjälper vi barn och föräldrar till trygga relationer. I utredningsuppdrag vägleder våra noggranna observationer till val av insatser.

Vill du veta mer? Ring 0456-229 41 eller besök www.grodbygarden.se

 Grödbygården
EN KUPAD HAND FÖR LIVET

Utredning – Behandling – Akut

Vi är ett HVB-hem för familjer sedan 1986. Vi erbjuder en trygg och utvecklingsstimulerande miljö för både barn och vuxna. Och har så gjort i över 30 år men vi är inte nöjda med det utan jobbar hårt för att fortsätta utvecklas!

Nanolfsvillan är beläget centralt i Finspång och har plats för 8 familjer som bor i egna lägenheter. Vi arbetar såväl med traditionella behandlingsplaceringar, utredningar som med kortare, flexibla placeringar.

Vi har idag ramavtal med 191 kommuner.

Besök www.nanolfsvillan.se eller ring oss på 0122-159 89 så berättar vi mer.

www.nanolfsvillan.se • tel. 0122-159 89

"EN FIN DANS"

De första sex månaderna satt Simon Dymér tyst vid sina besök hos psykoterapeuten Fanny Marell. Hon gav inte upp och när det väl lossnade blev deras samtal en viktig del i Simons läkeprocess.

TEXT ANNA FREDRIKSSON FOTO YLVA SUNDGRÉN

MÖTET: FANNY MARELL OCH SIMON DYMÉR

← Helt utan tillit till professionella knackade Simon Dymér, då med ett svårt självskadebeteende, på Fanny Marells dörr.

D

Det började inte så bra, första mötet mellan terapeuten Fanny Marell och då 15-åriga Simon Dymér, tvångsinlagd efter ett av många suicidförsök och med svårt självskadebeteende. Helt utan tillit till professionella knackade Simon på Fannys dörr på utsatt tid, öppnade och gick in.

– Jag möttes av en tjej med krulligt hår som pratade i telefon och viftade bort mig. I fucking knew it – hon är som alla andra, tänkte jag, berättar Simon nu tio år senare.

Fanny å sin sida förväntade sig inte att Simon skulle dyka upp. Personal hade kämpat i veckor med att få honom till HVB-hem, utan att lyckas. Hon insåg snabbt sitt misstag. Utanför hennes rum satt Simon med sin pappa och var jätteupprörd.

– ”Men förlåt- du måste vara Simon” sa jag och bad om ursäkt. Tur att du tog emot.

– Det är så himla enkelt, och viktigt om någon upplever sig orättvist behandlad, att kunna säga förlåt. Men det var så många som vägrade det under tiden jag var inlagd, säger Simon.

Han hade haft kontakt med BUP:s öppenvård sedan han var 13, varit tvångsinlagd i flera omgångar, han skar sig, svalde rakblad, överdoserade. Det hade blivit alltmer destruktivt, ofta stormigt med handräckning av polis.

– Många vuxna runt mig var rädda och uppgivna. Jag fick vansinnigt mycket läkemedel, sex-sju olika sorter och upp till 14 tabletter per dygn. Och jag hade en massa diagnoser.

DET FÖRSTA HALVÅRET sa Simon ingenting under besöken hos Fanny. Kanske ett ord, eller en mening.

– Som terapeut kan man bli hur stressad som helst när någon inte pratar. Man kan tänka att patienten inte är motiverad. Men jag hade jobbat mycket med utsatta ungdomar och vet att det går att komma förbi detta, men det kan ta ett tag, säger Fanny.

Som patient blir det också svårt, menar Simon.

– Du vet att samtalen kostar vården, alla vet att man ska prata, men jag hade svårt att lita på vuxna. De slutar, lämnar en, lovar en sak och sedan händer någonting helt annat. Jag hade noll tillit.

För Fanny blev det viktigt att förmedla ett lugn, att det fick ta tid och att allt fick ske i Simons takt.

– Jag ville visa att jag var bekväm med att hänga med dig, jag kom till barnpsyk när du var inläst där.

Södersjukhuset i Stockholm har fin utsikt mot Mälaren och ett koloniområde. Ibland satt de bara och tittade ut. Fanny Marell pratade om vad hon tänkte på, kanske delade hon någon tanke om vad hon hört andra ungdomar berätta om tvångsvård.

– Det som gjorde att jag inte gav upp var att du alltid kom till våra möten. Om du var förkyld, eller försenad skickade du sms och meddelade dig, säger hon.

Vid ett tillfälle inne på barnpsyk ville Simon gå ut och röka.

– Då var det du som hjälpte mig, säger Fanny.

Simon visade ett musikklipp med en rappare, som också hade varit på behandlingshem.

Fanny Marell sökte efter rapparen, Johan Alander, och såg att han precis publicerat boken Punkt om sin återhämtning. Hon köpte den och ▶

MÖTET: FANNY MARELL OCH SIMON DYMÉR

- ▶ tog med den till Simon och föreslog att hon kunde läsa för honom de dagar han inte orkade prata.
 - För mig blev det en skillnad där, då hittade vi något att hålla på med, säger Fanny.

- Utan känslan av krav, det var skönt. Jag fick bevisat att du kanske inte var så pissig som jag tänkte att du var, ler Simon.

- Hans erfarenhet tidigare var att vuxna kunde bli rädda för honom. Men Fanny var aldrig rädd.

- Du gjorde aldrig något mot mig, du har aldrig hotat eller skrikat. Men flera gånger gjorde du dig själv illa.

EN GÅNG HADE SIMON överdoserat precis innan han kom till terapin, han svimmade i trappan och Fanny fick ringa efter ambulans. ”Nu tänker jag dö”, sa Simon vid ett annat tillfälle. Då ringde Fanny sjukhuset som till slut skickade polisen. Men oavsett vilket samtal Fanny ringde gjorde hon det på högtalare, så att Simon hörde varje ord.

- Det hade ingen annan gjort. Det var transparent. Hade Fanny gått bakom min rygg, det hade inte funkat. Då hade tilliten gått förlorad.

Eftersom Simon tyckte att kroppskontakt var jobbig blev det extra svårt att bli hämtad av polis. När de tog polisgrepp fick han panik, och allt trappades upp. Men oavsett hur stormigt det var räknade han med Fanny.

- Trots att jag var tyst det första halvåret, gillade jag sättet hon pratade, kroppsspråket. Jag testade och berättade om de mest extrema sakerna, men Fanny dömde aldrig. Jag kunde

berätta att jag hörde röster och det blev avdramatiserat fast på rätt sätt,

När Simon väl började prata blev det uppenbart att han var allmänbildad, hade humor och självdistans och i perioder hade patient och terapeut ganska kul. Simon vågade ifrågasätta Fannys klädsel: ”Kan en terapeut ha gulddojor?”

- **Det fanns bråddjup i frågan: Hur får man vara som terapeut, som människa, och som ung man?**

Fanny Marell resonerar kring att mycket psykologisk behandling idag är manualbaserad. Att det då blir terapeuten som styr och ställer, och att det försätter klienten i lästa situationer.

- Jag visste att Simon aldrig kommer att göra det jag säger. Det handlade om att hänga med honom, i stället för att få honom att följa mig. Med människor som är så kraftfulla som Simon var blir det mycket destruktiv maktkamp när man försöker styra upp. Ungdomar som gör riktigt kraftfulla saker – om de kan använda den kraften till att styra sitt liv åt rätt håll, då är den häftig.

Simon Dymér hittade sin kraft och är nu nyexaminerad socionom. Fanny var en viktig del i ett pussel där det också fanns en bra kontaktperson och viktiga relationer till andra som var inlagda på BUP.

I smyg bakom allas rygg slutade Simon ta alla mediciner.

- Man får inte rekommendera någon att sätta ut läkemedel i smyg utan läkares hjälp, men när de var borta blev du mer tillgänglig. Du grubblade väldigt mycket, så vi hade en hel del att prata om. Det intressanta var att du själv kunde förstå varför du gjorde vissa saker, säger Fanny.

Simon slutade självskada sig men bar på trauman, både från sin bakgrund och från BUP, från att ha brottats med polis, fått tvångsvård och mycket annat.

- Hos Fanny försökte jag hitta roten till varför jag gjorde som jag gjorde, innan hade det enda fokuset varit att lösa symptomen. När man hade fått bukt med dem i två dagar, då skickade man hem mig. Jag fick aldrig hjälp att förstå varför.

Psykiatrisk diagnostik är bara beskrivningar av symptom, den kan inte förklara orsaken till ett problem menar Fanny Marell.

- Du vet att någon har en ådstörning, men du vet inte varför. Människors väg in i ådstörning kan vara väldigt olika, varför är väldigt olika, och manualen har vi bara för symptomen, säger hon.

Psykiatriska diagnoser riskerar också att läsa fast människor och kan vara väldigt identitetsskapande.

Fanny Marell

Ålder: 49 år

Bor: Stockholm

Gör: Socionom, legitimerad psykoterapeut, handledare och lärare i psykoterapi.

Simon Dymér

Ålder: 25 år

Bor: Östersund

Gör: Nyexaminerad socionom, socialsekreterare.

LÄS MER!
Fanny Marells
boktips hittar
du på
sacionomen.se

MÖTET: FANNY MARELL OCH SIMON DYMÉR

“Du hjälpte mig att hjälpa dig, det var en fin dans. Jag väntade på dig, du tog med dig youtubeklippet, så hittade vi en väg framåt.”

” Det var inte metoden som var vändpunkten, det var relationen, finns det ingen tillit då spelar metoden ingen roll. ”

- ▶ – Att få diagnoser gör något med ens självbild. Fanny Marell och Simon Dymér hade kontakt i tre-fyra år, det var inte självklart att Simon skulle få fortsätta gå hos Fanny, men socialtjänsten gjorde en speciallösning. De två är helt överens om att det är relationen mellan terapeut och klient som är det viktiga.
 - Så många gånger jag och mina vänner fått frågan: ”Vilken metod var det som hjälpte dig?” Det var inte metoden som var vändpunkten, det var relationen, finns det ingen tillit då spelar metoden ingen roll, säger Simon.
 - Det måste få ta tid att skapa relationen och alliansen, säger Fanny.
 - De tycker också att alla professionella bör fundera på hur de förhåller sig till maktkampen.
 - När människor gör destruktiva val, då är det

lätt att tro att de inte kan någonting, det är lätt att fatta beslut över deras huvuden, säger Fanny.

- Hur sjuk och destruktiv jag än var, hade man gjort mig mer delaktig fler gånger så hade det kanske varit en till pusselbild. Det skadar inte att få frågan vad man själv vill, säger Simon.

När relationen patient, terapeut avslutats har Simon hört av sig till Fanny och berättat om saker som gått bra. Hon var bjuden på hans studentmottagning och i dag kan de höras som kollegor.

- För mig har det varit oerhört gott att få se Simon utvecklas och hitta vägar i livet. Det spelar ingen roll hur överdjävligt livet kan vara, det kan bli bra. Att se det ger mig en förmåga att förmedla hopp i mitt fortsatta arbete som terapeut, säger Fanny. ◀

Insikten

Boenden specialiserade inom autism och andra neuropsykiatriska funktionsvariationer

Autism i den lilla kontexten

HVB för pojkar

10-13 år samt 14-18 år

Stödboende

i lägenhetsform

Familjehem

med konsulentstöd

Välkommen!

Insikten bedriver sedan flera år ett målinriktat utvecklingsarbete som resulterat i vi idag är en ledade verksamhet inom vård av barn och ungdomar med autismspektrumtillstånd och andra neuropsykiatriska funktionsvariationer.

Insiktens verksamhet bygger på grundtanken att var och en som placeras hos oss ska få bästa möjliga behandling och en meningsfull utveckling till det bättre.

Insikten bedriver idag HVB, stödboende samt konsulentstöd familjehemsverksamhet.

Kontakta oss för placeringsförfrågan: 010-160 06 76

www.insikten.info

ANNONS

Vi gör världen lite bättre, en människa i taget

Nytida ger stöd till barn, unga och vuxna för hela livets behov inom funktionsnedsättning och psykosocial problematik. Läs mer om oss på nytida.se

nytida

Två års projektarbete

Sara Lejon, projektledare för Rädda barnens geimingsprojekt berättar att projektet består av flera delar: chattservicen Zoe där barn och unga själva kan söka råd om psykisk hälsa, en AI-modell som ska fånga upp barn och unga som inte mår bra och det bredare påverkansarbetet kring hur man ska hantera barns data på nätet.

NATT

VANDRING ONLINE

Hur kan ny teknik användas för att stötta barn på nätet? Det håller Rädda Barnen på att utforska, bland annat med en AI-baserad stödmodell.

FOTO KARIN BOO TEXT ANNIKA SJÖBERG

Chattboten Zoe

När du chattar med Zoe utgår hon alltid från här och nu – hur mår du? Det är viktigt då många unga inte vill tala om att de inte mår bra.

Väckt många frågor

Rädda barnen äger projektet men flera aktörer är inblandade.

–Vi ser det som ett samskapat där vi skapat en grund, men hela samhället måste samarbeta kring de här frågorna.

Förbluffande frånvaro av vuxna

Under arbetets gång har Sara Lejon förbluffats över hur barn och unga lämnas själva i spelvärlden.

– Många barn kan inte prata om sin hobby med sina föräldrar, varken om det positiva eller negativa som uppstår. Har de vunnit en match i Counter-Strike kan de inte vara stolta för föräldrarna förstår inte, och om de berättar om negativa händelser riskerar de spelförbud.

Gråzon

Hantering av barns data är ett utforskat område.

Spelutvecklare på banan

Reaktionerna från spelindustrin har varit positiva. Många ser ett värde i att spelare med toxiskt beteende får stöd och förhoppningsvis kan förändra sitt beteende.

För barn över 13 år

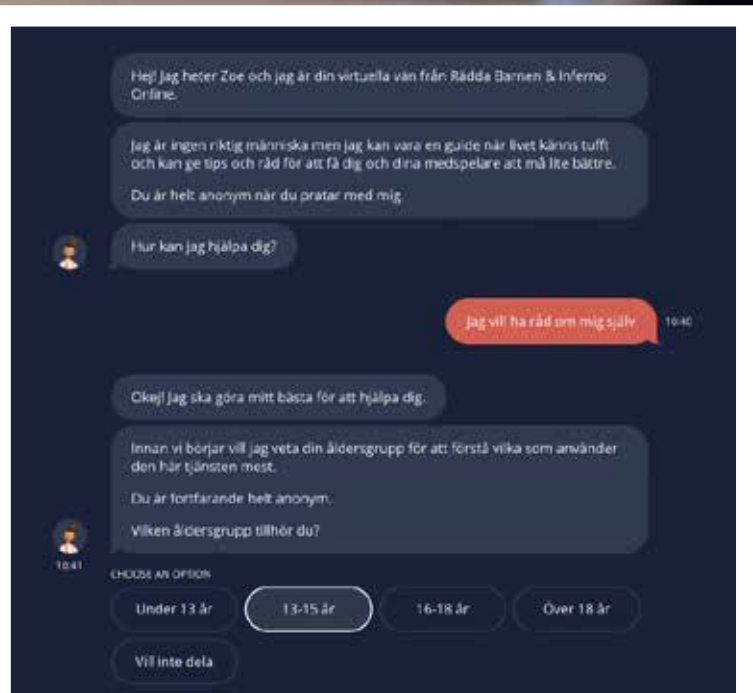
Zoe har tagits fram i samarbete med psykologer och rådgivare inom psykosocialt stöd. Hon jobbar hela tiden bekräftande, att det till exempel inte är ovanligt att känna sig ensam. Sen hänvisas till stödfunktioner som redan finns i samhället.

Testat på gejmingscenter

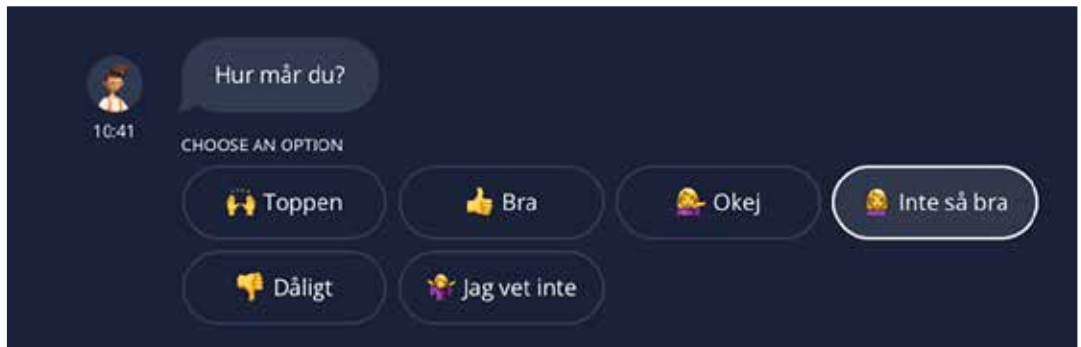
Den som kommer till Inferno online för att spela möter en puff för Zoe på startsidan. En del av deras besökare har också varit med och testat chatten innan lansering.

I chatten är man noga med att tala om att det inte är någon riktig människa som chattar, och att chatten är helt anonym.

Det finns tips för alla

Även när barn svarar att de mår ok eller bra så finns det tips och råd att få, till exempel kring hälsosamt spelande.

”Vi behöver utreda hur barns data får användas”

Att stötta unga som mår dåligt i spelvärlden med hjälp av AI – det är tanken bakom projektet som Rädta barnen driver. Men hur skulle det gå till?

PROJEKTET BÖRjade som en tanke: Tänk om det genom ungas användardata i olika spel gick att fånga upp dem som mår dåligt, och erbjuda hjälp. På Rädta barnen jobbar Nichlas Hellmark, gaming lead, som själv varit världsmästare i World of Warcraft. Han var väl insatt i vilka data man lämnar ifrån sig då man spelar och menade att det borde gå.

– Allt vi gör när vi gejmar är ju beteendedata och vi kom fram till att många av de signaler som vi reagerar på hos unga i den fysiska världen även går även att upptäcka digitalt: om man spelar mycket på natten, eller på dagen då man borde vara i skolan, om man har ett toxiskt beteende i spelen och liknande, säger projektledaren Sara Lejon.

De satte ihop en ansökan om finansiering till Postkodlotteriet, och fick en ansevärd summa pengar. Det var för två år sedan och nu håller resultatet på att lanseras. Chattboten Zoe används redan på gejmingscentret Inferno online:s plattform och AI-modellen som ska kunna fånga upp unga som mår dåligt håller på att utvecklas. Hittills har man identifierat 24 beteenden som kan utgöra varningssignaler, och som går att spåra online. Men att spelbolagen skulle vilja dela med sig av sin data är däremot inte självklart.

– Det är mycket att utreda kring vem som äger datan och hur den får användas innan vi kan lansera AI:t.

TANKEN ÄR ATT AI:t ska märka av när någon betar sig på ett sätt som kan indikera att hen inte mår bra och till exempel kunna nudgea barnen i rätt riktning. Det kan vara en pop-up ruta om att det är bra med pauser för då blir man också en bättre spelare, eller med information om vart man kan vända sig om man behöver prata med någon.

– Vår tanke är att allt ska ske anonymt tills barnet tackat ja till en intervention. Men hur går upplägget ihop med GDPR och behovet att skydda barns integritet?

– Vi tycker så klart det är jätteviktigt att skydda barns data till varje pris, men mycket av den lagstiftning vi har i Sverige och i Europa är oprövad och det är viktigt att utforska detta. Om vi inte kan titta på den data som barn lämnar ifrån sig på nätet kan vi heller inte skydda dem eller stötta dem, säger Sara Lejon.

DET VERKAR OCKSÅ som att spelarna själva ser att det finns ett behov. När Rädta barnen i en enkät frågade 5 000 gamers så var många positiva till att dela med sig av sin data om det var till en organisation de tror på. Även inom spelindustrin har reaktionen varit positiv.

– Inom branschen har det gjorts en hel del försök att komma åt problem med till exempel toxiskt beteende, utan större framgång. Så de ser också att det här kan vara något bra och ge en mer positiv spelupplevelse. Så vad är nästa steg?

– Nu lägger vi kraft på att möjliggöra det här, och vi har tagit fram chattservicen Zoe, men vi har en collective impact approach. Det räcker inte med Rädta barnen, alla delar av samhället måste samarbeta. ◀

Projektmedel

Utän de projektmedel man fick från Postkodlotteriet, som varje år delar ut pengar till ideella organisationer, skulle arbetet inte vara möjligt.

Juridisk uppdrag

Under projektets gång har frågan kring hur vi kan hantera barns data på nätet aktualiserats. Rädda Barnen vill fortsätta driva den frågan.

Är du konsult eller funderar på att bli konsult?

LMO socionomkonsult har ramavtal med många kommuner och nu söker vi både nya skickliga konsulter att anställa samt underkonsulter att samarbeta med. LMO socionomkonsult startades 2018 av Henrik Sundin efter att han själv länge arbetat som konsult inom socialtjänsten. Vi har som vision att bidra till stabilitet och hög kvalitet på landets socialkontor.

Hos oss får du:

- Marknadsledande lön och trygga villkor.
- Ett nära professionellt stöd av engagerad konsultchef med en mångårig erfarenhet av att själv arbeta som konsult.
- Bli en del av ett mycket kompetent nätverk av konsulter.
- Goda möjligheter till personlig och professionell utveckling.

Vi vill ge dig de bästa förutsättningar att göra ett bra jobb och möjlighet att utvecklas i din profession och vi erbjuder därför en god introduktion i din nya konsultroll.

Vi ser fram emot att höra från dig!

Kontakta oss gärna för mer information
info@lmosocionomkonsult.se
 070-468 08 32
 LMO socionomkonsult AB

Vänliga hälsningar Henrik Sundin
 Ågare och grundare

”

Jag trivdes väldigt bra med att arbeta med myndighetsutövning inom socialtjänsten, men mycket tid lades på interna möten. Jag ville i stället fokusera mer på det klientnära arbetet med de personer som söker sig till socialtjänsten. När Henrik kontaktade mig var jag först lite tveksam till om jag vågade säga upp mig från min tillsvidare anställning. Men jag insåg att det är precis lika tryggt att arbeta som konsult. Jag har samma förmåner och rättigheter som anställd hos ett privat konsultföretag som när jag var kommunalt anställd. Det känns extra roligt att jag får uppskattning och feedback för mitt utförda arbete och att jag kan vara med och stötta upp på socialkontor ute i landet. Anledningen till att jag valde att arbeta hos just LMO socionomkonsult är det personliga bemötandet och den respekten för min kompetens som jag får från min konsultchef. Det känns som att jag är viktig och att mitt arbete är högt värderat.”

Evelina, Socionomkonsult

LMO
 SOCIONOMKONSULT AB

Stiftelsen Bergslagsgårdar har över 30 års erfarenhet av familjehemsvård. Vi är en allmännyttig stiftelse som drivs utan vinstintresse och finns i Örebro, Västerås och Karlstad.

Familjehem

Våra familjehem tar emot barn, ungdomar och vuxna. Vi erbjuder även placering i familjehem för föräldrar tillsammans med barn.

Behandlingsfamiljer

Familjehem med utbildning i beroendekunskap och återfallsprevention tar emot vuxna med missbruksproblematik. Familjehem utbildade i traumamedveten omsorg tar emot mindre barn med komplex problematik.

Jourfamiljer

I våra jourfamiljer är en vuxen hemma på heltid. De tar emot barn och ungdomar i akut behov av placering.

Skydd i familjehem

Noga utvalda familjehem med mångårig erfarenhet tar emot kvinnor med eller utan barn, familjer eller män i behov av skydd.

Stiftelsen
 Bergslagsgårdar

Tel. 019-17 05 90
www.bergslagsgardar.se

Ansök nu till hösten 2023 Stockholm & Göteborg

Grundläggande psykoterapiutbildning
 Steg 1, motsvarande 45 hp

KBT - Grundutbildning i
 kognitiv beteendeterapi

Psykoterapeutprogrammet 90 hp

HÖGSKOLAN
sapu

MÅRTEN HAMMARLUND är barnpsykolog och doktorand i psykologi vid Stockholms universitet.

ANKNYTNINGSMÖNSTER BÖR TOLKAS FÖRSIKTIGT

När socialsekreterare bedömer barns anknytningsmönster i utredningar sker det sällan systematiskt eller med hjälp av utprovade instrument. Ändå menar en majoritet av socialsekreterarna att informationen kan ligga till grund för att placera barn utanför hemmet.

TEXT ANNETTE U WALLQVIST

Att socialsekreterare refererar till olika anknytningsmönster vid resonemang och beslut i barnskyddsfrågor blir allt vanligare, inte bara i Sverige utan också i länder som Storbritannien, USA, Danmark och Norge. Men utvecklingen oroar anknytningsforskare. 2021 publicerades konsensusarbetet Attachment goes to court: child protection and custody issues, underlettat av 70 forskare verksamma i tjugotoalet länder, varav Mårten Hammarlund, barnpsykolog och doktorand i psykologi vid Stockholms universitet, är en.

I KONSENSUSARBETET beskriver forskarna olika aspekter av anknytningsteorin som det råder bred enighet om och vilken betydelse de har i barnskydds- och vårdnadssammanhang. Viktigast är betydelsen av att barnet har kontinuerlig

tillgång till anknytningsrelationer fria från våld och övergrepp. Men också att det är skadligt att bryta anknytningsrelationer utan starka skäl.

– Våld, övergrepp och stora brister i omvårdnaden är utan tvekan mycket skadligt för barn. Men det är också skadligt att bryta anknytningsrelationer, särskilt när det åtföljs av upprepade sammanbrott i familjehemsvården, vilket är vanligt i Sverige. Beslut om familjehemsplacering som tas på felaktiga eller dåligt underbyggda grunder riskerar därför att göra skada, även om intentionen kan vara god, säger Mårten Hammarlund.

Att det finns en kontinuitet i ett barns anknytningsrelationer är till och med viktigare än perfekt omvårdnad, visar forskning. Forskningen har också visat att det är viktigt att behålla befintliga nätverk av anknytningsrelationer, något som är viktigt att ha med sig inte minst i vårdnadstvister.

Konsensusartikeln pekar också ut vanliga missförstånd om anknytning och varför man

- ▶ bör vara försiktig med att bedöma anknytningsmönster i utredningar.

– Det finns en föreställning om att ett barns anknytningsmönster uteslutande är ett resultat av föräldrars beteende och att de är starkt bestämmande för barns framtida socioemotivella utveckling. Men det är mer komplext än så, menar Märten Hammarlund.

FÖRÄLDRARS BETEENDE är visserligen viktigt för ett barns anknytning och en otrygg eller desorganiserad anknytning ökar risken för att barnet ska utvecklas negativt känslomässigt. Men statistiskt är de direkta kopplingarna mellan föräldrabetendena, anknytningsmönster och ett barns utveckling, på sin höjd måttligt starka.

Det är inte bara föräldrarnas beteende som påverkar ett barns anknytning, många barn med otrygg anknytning utvecklas ändå väl. Därför kan anknytningsmönster inte användas för att uttala sig om den omvårdnad ett barn har fått, eller om framtida risker för barnet, med den grad av tillförlitlighet som utredningskontexten kräver.

– Att använda ett barns anknytningsmönster säger inte heller något om en förälders framtida omvårdnadsförmåga, förklarar Märten Hammarlund.

I studien “Concepts travel faster than thought: an empirical study of the use of attachment classifications in child protection investigations” har Märten Hammarlund tillsammans med kollegor vid Stockholms universitet undersökt i vilken utsträckning, på vilket sätt och i vilket syfte svenska socialsekreterare bedömer barns anknytningsmönster i utredningar. I studien undersöks också hur socialsekreterarna förstår innebörden av de olika anknytningsmönstren. Studien bygger på en enkät som nästan 200 socialsekreterare över hela landet har svarat på.

Märten Hammarlund sammanfattar resultaten i tre huvudfynd:

1. Det är väldigt vanligt att socialsekreterare gör anknytningsbedömningar i utredningar.
2. Det är mycket ovanligt att bedömningarna görs med hjälp av systematiska instrument och ingen av deltagarna i studien använde instrument som utvecklats för att bedöma barns anknytning.
3. En stor majoritet av socialsekreterarna hyste överförenklade uppfattningar om vilka slutsatser som kan dras av barns anknytningsmönster. De ansåg till exempel att anknytningsbedömningar gör utredningarna mer tillförlitliga. Socialsekreterarna menade också att otrygg

anknytning signalerar brister i föräldrarnas omsorgsförmåga, att anknytningsmönster ger information om hur barnet kommer att utvecklas om inga åtgärder tas och att anknytningsmönster ger information som kan ligga till grund för att placera barnet utanför hemmet.

– Resultaten är framför allt viktiga tillsammans. En majoritet av socialsekreterarna bedömde alltså barns anknytningsmönster i sina utredningar, men ingen hade någon utbildning för ändamålet och ingen använde validerade systematiska bedömningsinstrument utvecklade för barn. Ändå ansåg en majoritet att bedömningarna gjorde utredningarna mer tillförlitliga.

Enligt Märten Hammarlund är fynden oroande. Om bedömningarna dessutom omsätts i faktiska utredningsrekommendationer, så finns det också risk för rättsosäkra beslut. Men han understryker också att studien inte undersökt i vilken utsträckning socialsekreterarnas bedömningar faktiskt påverkar de slutgiltiga utredningsbesluten. För att underlätta för de deltagande socialsekreterarna valde forskarna också att hålla enkäten kort, vilket lett till att möjliga nyanseringar av fynden inte har kommit med.

– Det kan till exempel vara så att även om utredande socialsekreterare tycker att anknytning ger information om föräldrarnas omvårdnadsförmåga, så kan de också hålla med om att det är komplext och att informationen är osäker. Vi vet heller inte om socialsekreterarna ser informa-

Forskningen i korthet

- En enkätstudie med nästan 200 socialsekreterare över landet, i syfte att undersöka i vilken utsträckning, på vilket sätt och i vilket syfte som socialsekreterare bedömer barns anknytningsmönster i utredningar.
- Anknytningsbedömningar i utredningar är väldigt vanliga.
- Samtidigt är det ovanligt att bedömningarna görs med systematiska instrument, och ingen av socialsekreterarna använde instrument som utvecklats för barn.
- En stor majoritet av socialsekreterarna hyste överförenklade uppfattningar om anknytningsmönsters betydelse.

” Att grunda placeringsbeslut på bedömningar av anknytningsmönster är inte rättssäkert. ”

tion om exempelvis desorganiserad anknytning som tillräcklig i sig för att placera ett barn utanför hemmet, eller om informationen ses som en pusselbit i utredningen.

En slutsats i studien är att det finns en stor klyfta mellan forskare och praktiker. Troliga orsaker som lyfts fram är att det kan vara svårt att omsätta gruppbaserad forskning till individuell praktik, att kunskap och forskning om modern anknytningsteori inte fått tillräcklig spridning och att socialsekreterarnas arbetsvillkor är pres-sade, vilket också påverkar utredningarna.

– Vi spekulerar också i om ökade krav på för-ankring i vetenskap i utredningarna kan ha med saken att göra och att man genom att använda anknytningsterminologi skapar en upplevelse av vetenskaplig tyngd i utredningarna, säger Märten Hammarlund.

MER ÄN 80 PROCENT av utredarna sade sig be-döma anknytningsmönster i utredningar av barn som är yngre än ett år. Men regelrätta anknyt-ningsmönster etableras tidigast vid sex månaders ålder, och för vissa barn kan det ta över ett år. Att så många av utredarna sade sig bedöma anknyt-ningsmönster även hos mycket små barn väcker frågor om vad socialsekreterarna egentligen tycker sig bedöma, menar Hammarlund.

– Det är möjligt att det de tittar på, och som de kallar för anknytning, egentligen handlar om vidare och mer generella aspekter av relationen mellan barn och förälder, som känslomässig värme eller hur bra föräldern och barnet verkar ha det tillsammans. Sådana aspekter är givetvis viktiga, men är inte detsamma som anknytning.

Märten Hammarlund tycker att socialse-kreterare generellt ska undvika att fokusera på individuella anknytningsmönster i en utredning. Det är viktigt att bilda sig en uppfattning om barnets upplevelser och emotionella behov, men för det ändamålet finns det andra och mer lättan-vända metoder än anknytningsbedömningar. Att använda anknytningsmönster som en genväg för att bilda sig en uppfattning om en förälders omsorgsförmåga i retrospektiv är inte att rekom-

mendera, ens om man skulle ha en utbildning i validerade anknytningsmetoder.

I stället är det viktigare att med utgångspunkt i konkreta föräldrabetenden, bedöma föräldrarnas nuvarande förmåga att svara upp mot sitt barns behov, anser Märten Hammarlund.

Nu hoppas han att resultaten ska användas och diskuteras på socionomutbildningarna.

– Anknytningsteorin är en av de bäst empi-riskt belagda teorierna om barns socioemotio-nella utveckling och det är jätteviktigt att känna till den väl. Men barns anknytningsmönster är inte av avgörande betydelse för att bedöma en förälders förmåga.

SOM EN SLUTKLÄM lyfter Märten Hammarlund fram att många av utredarna i studien sagt att bedömningar av anknytningsmönster också kan ligga till grund för stöd och interventioner, något som är helt i linje med anknytningsforskningen och det konsensusuttrande som Märten Ham-marlund undertecknat.

– Att grunda placeringsbeslut på bedömning-ar av anknytningsmönster är inte rättssäkert, men som underlag för att arbeta med samspelet mellan föräldrar och barn är information om anknytningsmönster jättebra, säger han.

Han påpekar att det finns gott om evidens-baserade metoder, såsom Attachment and Biobehavioral Catch-Up, Trygghetscirkeln, och Video-Based Intervention to promote Positive Parenting, som kan användas i de fall där det finns oro för barnets anknytning.

– Det vore verkligen en bra sak om man inom socialtjänsten i större utsträckning skaffade sig utbildning i dessa metoder, så att de kan erbjudas på nationell nivå. ◀

Referens: Märten Hammarlund, Pehr Grankvist, Sara Elfvik, Caroline Andram & Tommie Forslund (2022). Concepts travel faster than thought: an empirical study of the use of attachment classi-fications in child protection investigations.

FORSKNING I KORTHET

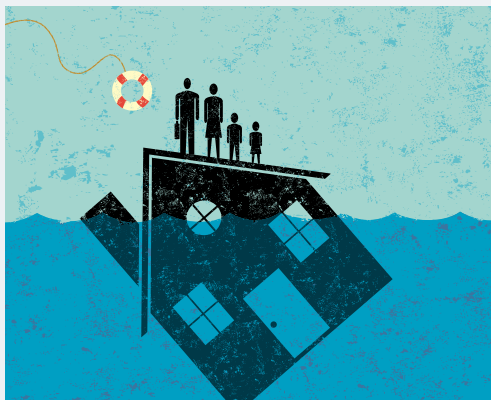
TEXT ANNIKA SJÖBERG FOTO GETTY IMAGES

Så ser afrikanska föräldrar i Sverige på LVU

BARN OCH UNGA. I en kvalitativ studie har en grupp forskare undersökt hur afrikanska föräldrar som bor i Sverige ser på konceptet tvångsomhändertagande av barn. Ett syfte var att ta reda på deras erfarenheter och attityder, och hur hotet om detta påverkar deras föräldrastil och copingstrategier i Sverige. Nio semistrukturerade kvalitativa intervjuer gjordes med deltagare med afrikanskt ursprung bosatta i Sverige. Resultaten ger en ökad kunskap om övergången från ett auktoritärt föräldraskap till ett auktoritativt. Det handlar om att gå från att straffa barnen om de gör misstag i livet till att resonera mer med dem om vad som är rätt att göra i livet. Eftersom en auktoritativ föräldrastil tar hänsyn till barnets autonomi och därför är närmare den svenska föräldrastilen än den auktoritära stilen kan denna kunskap vara till hjälp för socialarbetare som arbetar med denna del av befolkningen.

Den auktoritativa stilen kan göra interventioner med sådana föräldrar lättare. Men enligt forskarna bakom studien behöver socialarbetare dock komma närmare sina klienter för att förstå motiven för denna förändring från enskilda klienter eftersom detta kan skilja sig åt.

Referens: Afrikanska immigranter i Sverige och deras rädsla för tvångsomhändertagande av deras barn, *European journal of Social work* (2023), Ruhia Mahama, Göteborgs universitet m.fl.

Komplexa vårdbehov hos äldre med missbruksproblem

FOTO: SOFIA STROMGREN

MISSBRUK. Wossenseged Birhane Jemberie har i sin avhandling studerat äldre personers erfarenheter av alkoholbruk, både i relation till det egna åldrandet och till personliga mål gällande behandling och tillfrisknande. Resultaten visar att ungefär 25 procent av de som tar del av kommunal missbruksvård är äldre. Fler än hälften av dessa har andra psykiska problem och 70 procent lever med fysisk samsjuklighet. Nästan tre fjärdedelar blir dessutom inlagda på sjukhus, ofta upprepade gånger, efter att de har sökt sig till kommunala inrättningar för personer med missbruksproblem.

Resultaten pekar också mot att äldre personer kan få ökad livskvalitet även om man bara lyckas begränsa alkoholintaget. När äldre personer fick ta del av behandling som respekterade deras åsikter och autonomi, gav dem målsättningar att sträva mot och som gav dem större makt över sin situation så minskade de sitt alkoholintag.

De förbättringar i hälsa och sociala relationer som sen följde gjorde det också enklare för dem att fortsätta sträva mot tillfrisknande trots återfall.

Referens: Alkohol och åldrande: en multimetodstudie om heterogenitet och multidimensionalitet", 2023, Wossenseged Birhane Jemberie, Umeå universitet. ADHD and ASD, 2023, Computers in human behavior.

Interprofessionellt lärande gav könsneutrala riktlinjer

KOMPETENS. Det interprofessionella lärandet, IPL, i team är ett sätt att öka samarbete och kvalitét i den sociala sektorn och hälso- och sjukvård. Inom hälso- och sjukvårdsområdet har man dock bara i mindre skala undersökt vad IPL i etablerade team

innebär och hur professionella skillnader påverkar lärandet. I sin avhandling har Tuija Viking studerat ett arbete med kliniska riktlinjer för psykiatrisk tvångsvård, som skulle genomföras av ett interprofessionellt team. Resultatet visar bland annat att lärandet utmanades när maktstrategier användes genom hävdande av auktoritet

snnare än utforskande av kunskapsläget.

I delstudie två, som fokuserade på kön/genus, aktualiserades en diskussion om könsskillnader i användning av tvångsbälten. Teamets lärande om komplexiteten kring kön/genus resulterade i riktlinjer som betonar makt och med fokus på den individuella patienten. Därmed ledde teamets analys och lärande relaterat till kön/genus paradoxalt till könsneutrala riktlinjer.

Referens: En studie om interprofessionellt lärande i teamarbete – Fallet med en "best practice" för tvångsvård, 2023, Tuija Viking, Högskolan i väst.

FOTO: PRIVAT

Effektivt mot personlighetsstörning

Mentaliseringsbaserad terapi kan förhindra unga från att utveckla personlighetsstörningar, visar en tysk studie.

TEXT ANNETTE U WALLQVIST

Vad handlar studien om?

– Mentaliseringsbaserad terapi är en evidensbaserad och vanlig behandling vid borderline. Vi har gjort en pilotstudie där vi undersöker om mentaliseringsbaserad terapi också kan fungera för antisocialt beteende hos unga. Vi har genomfört både enskilda terapier med ungdomarna och familjeterapier.

Vilka är de viktigaste resultaten?

– Att terapin verkar fungera, men att den tar tid. I många fall kan det räcka med ett år, i vissa fall tar det längre tid. Sex månader efter avslutad terapi hade två tredjedelar av ungdomarna ingen diagnos längre, oavsett kön. Terapin verkade fungera särskilt bra för barn över 13 år, de yngre efterfrågade mer struktur.

Gemensamt för ungdomarna är att de har vuxit upp med våld i familjen och lärt sig att våld är ett sätt att lösa konflikter. Men det är först efter månader i terapi som de börjar prata om det.

Ungdomarna är sällan motiverade att gå i terapi, så terapeuten måste vara inbjudande och bygga en stark relation till ungdomen. Terapeuten behöver vara varm, bekräftande och tolerant inför det antisociala beteendet för att de ska öppna sig. Terapeuten behöver ställa nyfikna frågor om personen bakom beteendet, utan att vara nedlåtande eller uppfostrande. Målsättningen är att ungdomarna ska bli nyfikna på sig själva och sitt beteende och att de ska få en förståelse för sin egen historia och hur allt hänger ihop.

Vilka kan ha nytta av resultaten och på vilket sätt?

– Förhållningsättet som präglar mentaliseringsbaserad terapi går att använda i kontakt med vilken tonåring som helst.

FOTO: SHOORESH FEZONI

→ Svenja Taubner

GÖR: Professor vid Institutet för psykosocial prevention, Universitetssjukhuset i Heidelberg.

AKTUELL MED: Studien Mentalization-based treatment for adolescents with conduct disorder (MBT-CD): a feasibility study

LÄS MER!
Längre intervju på socionomen.se

Debatt

**Kommuner
behöver se
kvalitativa
familje-
hemsföretag**
som en kompletterande samverkanspartner som delar samma mål, nämligen barnets bästa.

Jennie Dreifaldt,
Familjehemskonsulent
på ett konsulentstött
familjehemsföretag.

FOTO: PRIVAT

FAMILJEHEMMEN MÅSTE FÅ RÄTT STÖD

Det var inte ett lätt att efter åtta år som familjehemssekreterare inom socialtjänsten börja på ett konsulentstött familjehemsföretag. Inom kommuner råder en skepsis till många av företagen. Inte minst bidrog flyktingvågen hösten 2015 till detta då flera nystartade familjehemsföretag såg en ingång på marknaden men inte hade kunskapen att bedriva vården.

Under denna period sköt kostnaderna för familjehemsvården i höjden och när det värsta kaoset lagt sig så började kommunernas strävan att komma i fatt.

Det ställdes krav på ständiga ekonomiska förhandlingar med företagen och samtal med familjehemmen för att motivera dem till direktsamarbete.

Jag frågade mina chefer om hur jag skulle motivera dem till att gå över till kommunen när mina argument var lägre ersättning och mindre stöd och handledning. För så såg vår arbetssituation ut, en ärendemängd och administrativa uppgifter som inte var jämförbara med konsulenternas. Sparkraven gick även ut över vår och familjehemmens kompetensutveckling.

KORT EFTER JAG fattat mitt beslut att lämna socialtjänsten var jag anställd på ett välrenommerat konsulentstött familjehemsföretag och jag sög i mig ny kunskap som en svamp. Jag besökte familjehemmen flera gånger per månad, kunde snabbt skapa en förtroendefull relation och genom dem lära känna

barnet och följa dess behov.

Utifrån detta omvända perspektiv fick jag nu uppleva den varierande graden av kompetens ute bland kommunerna.

Bristande rutiner och hög personalomsättning inom socialtjänsten var jag van vid men att det var så illa i vissa kommuner kunde jag knappt föreställa mig. Socialsekreterare som sliter men på ledningsnivå finns inget erkännande av brister. Det är blint socialtjänstens bedömning som gäller, vilket lagmässigt är korrekt. Men jag önskar jag sluppit bevittna hur familjehem känt sig tvungna att säga upp en placering, inte på grund av barnets svårigheter, utan på grund av samarbetet med kommunen.

MÅNGA FAMILJEHEM som vänder sig till företag har från början tagit emot placeringar från kommunen, och sedan sagt "aldrig mer". De vittnar om hur de blir lämnade ensamma i uppdragen och hur de ifrågasätts i sin roll. När jag beskriver vårt arbetssätt för att stötta familjerna för att de i sin tur ska kunna fokusera på att finnas till för barnet, känner de att de antligen har någon som står på deras sida. Men det går inte lång tid innan de blir kontaktade av kommunen med frågan om direktsamarbete. Kommunernas argument är inte bättre i dag än de jag hade för tio år sedan.

Trots det känner sig familjerna tvungna till en övergång av rädsla för att barnet som hunnit knyta an annars ska behöva flytta.

Nyligen tog jag del av aktuell forskning inom familjehemsvård, med fokus på matchningsprocess och rekrytering.

Det slog mig att det är samma dilemman i dag som när jag började.

Kommunerna som intervjuats beklagar sig, till viss del befogat, över att i allt för hög utsträckning behöva placera via konsulentstödda familjehemsföretag.

I själva verket bör de ställa sig frågan varför de måste det. Varför vill inte familjehemmen ha ett direktsamarbete med kommunerna?

FAMILJEHEMSVÅRD är ett långsiktigt och kostsamt arbete och nämndemännen måste se längre än till hur budgeten presenteras under en mandatperiod på fyra år. I stället för att hävda att företaget profiterar på barnen och knyter familjehem

till sig genom en högre ersättning så jobba på att erbjuda familjehemmen det de behöver för att kunna bedriva en god vård. En beskrivning av vad familjerna går igenom och varför de förtjänar en högre ersättning är ett kapitel för sig. Detta är helt vanliga familjer som förtjänar den ödmjukaste respekt för den enorma insats de gör.

Så kommuner, fortsätt granska den privata sektorn för det behövs. Men när ni stöter på ett kvalitativt familjehemsföretag, se oss då som en kompletterande samverkanspartner som delar samma mål som ert, nämligen barnets bästa. ◀

”Jag önskar jag sluppit bevittna hur familjehem känt sig tvungna att säga upp en placering, inte på grund av barnets svårigheter, utan på grund av samarbetet med kommunen”

VAD TYCKER DU? VILL DU SKRIVA REPLIK?

Debattera vidare på vår facebook sida eller på LinkedIn. Vill du skriva en replik så skicka den till redaktionen@socionomen.se.

ANNONS

FREDRIKSDAL

Ett utrednings- och behandlingshem
för familjer med barn i åldrarna 0-13 år
och blivande föräldrar

Tel. 0380 - 261 10
www.utredningshem.se

Sett, läst, hört

Stöd i känsliga samtal med barn

FACKLITTERATUR

Hela du! Viktiga samtal med barn.

Av: Elisabeth Hagborg, Karin Salmson,
Tove Hennix, Studentlitteratur

Hela du har en dubbel målgrupp: barn och vuxna. Boken utgår från Hela människan-hjulet, som är en pedagogisk modell för att ge barn möjlighet att utforska och prata om sina liv, och den handlar om känslor, kroppen, tankar, vilja, relationer och rättigheter. Den första delen är riktad till dig som vuxen och ger teoretisk kunskap om barn och psykosocial hälsa, för att du utifrån den ska kunna ta dig an barnet och tillsammans gå igenom den andra delen. Här får den unge med "kropps-punka" en del saker att fundera över. Magont eller huvudvärk utan anledning? Då kan det vara bra att prata med skolsköterskan. Är det så att smärtan ofta kommer just inför läxförhör? I så fall kanske man behöver hjälp med att hantera stress? Den som i stället har "tanke-punka" får veta att man har rätt till sina tankar, liksom att uttrycka dem och att bli lyssnad till,

även om man inte alltid får som man vill. Problem hemma? Det är okej att älska personerna i familjen – samtidigt som man ber någon utanför om hjälp.

Boken vill nå personer som jobbar med barn, och författare är Elisabeth Hagborg, handledare och konsult, och Karin Salmson, utbildare inom barnrättsfrågor och normkritik. Boken är rikt illustrerad av Tove Hennix.

Tim Andersson

Prata känslor med barn. Känsloboken för viktiga vuxna

Av: Reyhaneh Ahangaran
Norstedts

Psykologen och författaren Reyhaneh Ahangaran har en rad populära böcker bakom sig, som Känsloboken, Ska det kännas så här? och Allt som händer nu. De handlar om barns känslor och psykiska

hälsa, och är alla riktade till barnen själva. Den här gången vänder hon sig i stället till "viktiga vuxna". Boken fungerar som en guide för att förstå känslorna och reaktionerna hos barn som av olika anledningar har det tufft – författaren beskriver psykosomatiska symptom som "meningsbärande" – och hur man kan prata om sådant som ångest och ilska, oro och nedstämdhet. Den ger också tips på vart man ska vända sig om man behöver hjälp utifrån. Allt innehåll bygger på forskning och beprövad, barnpsykologisk erfarenhet.

Tim Andersson

FOTO: JOHANNA SJOVALL/SR

PODD: GLAPPET – MÄNNISKOR OCH TRO

Om förtroendet för socialtjänsten

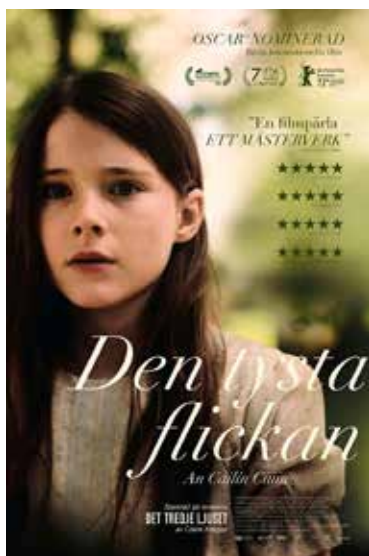
Vad kan göras för att glappet mellan föräldrar och socialtjänsten ska minska? I en miniserie på tre delar belyser Sveriges

radios program Människor och tro hur desinformation om socialtjänsten påverkar relationen mellan socialtjänsten och föräldrar, och hur de sätter gränser för sina barn.

Tre nya socionomfilmer!

Text: Fredrik Söderlund

1 Den tysta flickan

Cáit kommer från ett trasigt hem, men får chansen att bo hos sin mammas kusin under en sommar. Hon blir omhändertagen, älskad och uppskattad på ett sätt som hon aldrig tidigare upplevt. Filmen är mästerlig i sitt sätt att skildra ett barns synvinkel och att stillsamt upptäcka små detaljer i vardagen. Cáit lever upp och uppskattar både naturens lyriska kraft och att äntligen få ett sammanhang. I sitt ursprungliga hem gör hon sig så tyst och liten som möjligt, godheten hos det nya paret får henne att blomma ut. "Den tysta flickan" är den första irländska filmen att oscarsnomineras och ett av vårens mest rörande och vackra dramen.

Går på bio (Lucky Dogs)

2 Bullets

Förortskillen Abdel fantiserar om att bli veteranär för att ta sig ur kriminaliteten som han motvilligt blir en del av. Han jagas ständigt av känslan att om du vänder dina vänner ryggen, så får du ta striden. Abdel är fångad i en verklighet där överlevnad och familj går hand i hand med att inte kunna styra sina livsval och ge upp sina drömmar. "Bullets" kan både ses som ett mindre debattinlägg om vilken situation vårt land befinner sig i, och som en historia om eskapism. Filmen är ett högaktuellt intensivt drama där 12-åriga Tomas Samir gör en imponerande debutroll.

Biopremiär den 28 april (Triart)

3 Nostalgia

Felice återvänder till sin födelsestad Neapel efter 40 år för att besöka sin sjuka mor en sista gång. Besöket framkallar minnen, både svåra och romantiska. Han vandrar omkring och ser staden på ett nytt sätt, träffar sina vänner och insuper atmosfären som han en gång förälskade sig i. Hans bästa vän Oreste bor fortfarande kvar, men har idag ett tätt samröre med den italienska maffian. När de två männen kretsar runt varandra i filmens andra hälft, går den från att vara ett kontemplativt drama till en krypande thriller. I Felices fall vänds nostalgin till livsfara. Filmen var Italiens oscarsbidrag i år.

Går på bio (Njutafilms)

ANNONS

Hemstaden

En plats för trygghet och omtanke

070-108 15 15

hemstadenab.se | info@hemstadenab.se

Skyddade boenden och stödboenden i Jönköping

ANNONS

Vill du synas i Socionomens
sökbara handledarförteckning?

Anmäl dig här:

socionomen.se/handledarförteckning-anmalan

EMDR
— ACADEMY —

www.emdr-academy.se

BLI CERTIFIERAD EMDR PRACTITIONER

En unik utbildning för dig som önskar mer
evidens och snabba resultat!

”Vi måste besvara frågorna om vilka vi är”

I bland undrar jag vem den där människan som stirrar tillbaka på mig i spegeln egentligen är? Spegelbilden ger inga svar, hur länge jag än stirrar. Nej, vägen till att förstå mig själv går inte via spegeln. Den är lång och mödosam, och vad värre är, jag förändras hela tiden. Sökandet efter mig själv är alltså ett ständigt pågående projekt, utan deadline. Ja, det finns ju en, men den lämnar vi därhän i denna krönika.

Den kanadensiska filosofen Charles Taylor menar att varje enskild individ har ett unikt sätt att vara människa på.

Det är så vi skall leva våra liv och inte som en blek kopia av någon annan. Vi måste besvara frågorna om vilka vi är, vilka vi vill vara och vad ett bättre liv kan innebära. Vad vill jag med mitt liv? Om vi sanningsenligt besvarar frågan om hur vi tycker att livet bör levas uttrycker vi vår originalitet och definierar oss själva, vilket är nödvändigt för att vara autentisk.

DETTA LÄR JAG UT till mina studenter. Om och om igen. Jag frågar dem vad som är allra viktigast för dem i deras liv.

Vad är värt att kämpa för, vad är till och med värt att blöda för? Det är nämligen våra starka värderingar vi måste artikulera och leva efter för att vara sanna mot oss själva. Autentiska.

Som professor i sociologi och socialpsykolog måste jag medge att jag

FOTO: PRINAT

Emma Engdahl,

Professor i sociologi vid Karlstad universitet.

bär på en enorm mängd kunskap.

Förutom sociologin har jag med mig teologi och filosofi, ja egentligen hela vår västerländska idétradition, i mitt intellektuella bagage. Jag har ställt och besvarat Taylors frågor om mina egna starka värderingar hundratals gånger.

Ändå vaknar jag nästan varje morgon med samma fråga i mitt huvud; vad ska jag göra med mitt liv? Min man brukar säga att jag börjar om livet varje morgon. I viss mån är det sant. Kanske behöver jag känslan av att allt kan hända? Kanske är rutinen och vardagen det jag är rädd för? Samtidigt är jag i stort behov av trygghet eftersom jag är en orolig själ. Ja, ni ser, frågorna är oftast fler än svaren.

Men, mina vänner, förtvivla icke ty det finns en väg framåt. Mitt utforskande av människans existentiella villkor som nu pågått i 30 år har nämligen lett mig fram till en grundläggande sanning. Om vi människor över huvud taget har någon essens så är det denna; människan är en social varelse. Javisst, det vet väl alla tänker ni. Människan är social, människan är ett flockdjur, det har vi hört förut. Jo, men väldigt få har förstått vilken enorm betydelse detta faktum att vi är sociala varelser har.

Allt som händer i en människas liv, det händer i samspel med omgivningen.

En bebis skriker, föräldern svarar upp, med mat och kärlek. Ett samtal förs vid middagsbordet. Uppfattningar stöts och blöts. Någon postar en bild på sociala medier och det blir hundratals kommentarer där en regnbåge av perspektiv förmedlas. Vår utveckling från vaggan till graven är beroende av intryck och samspel med andra och omvärlden.

Att vi är sociala betyder också att vi är beroende – av våra medmänniskor.

För det är vi som formar varandra och därmed vårt samhälle. Våra handlingar, dag för dag livet igenom, är inte bara viktiga för oss själva, utan de påverkar andra och omvärlden. Man kan säga att vi alla skapar vår samtid. Det är väl en anledning så god som någon att kliva ur sängen varje morgon, börja livet på nytt och hitta dig själv igen och igen. ◀

→ FLER KRÖNIKOR: HITTAR DU PÅ SOCIONOMEN.SE

”Vi är de som måste orka, hoppas och tro.”
IDA BOLLING

”Se över din mentala ergonomi.”
LOUISE NELSON

”Arbetsätten måste anpassas efter klienterna.”
ANDERS PRINTZ

#socionomdagarna

Boka in
8-9 november!

Socionom dagarna

Mötesplatsen för kvalificerat socialt arbete
8-9 november 2023 på Stockholmsmässan

Få inspiration, knyt kontakter och fördjupa dig i frågeställningar som är viktiga för dig i din profession!

Vi djupdyker i aktuella frågor inom;

- Socialt arbete, organisation och ledarskap
- Rollen, arbetet och socionomens yrkesidentitet
- Utanförskap, integration och etablering
- Barn och unga
- Vuxna och familjefrågor
- Samordning och äldreomsorg
- Missbruk, kriminalitet, vålds- och extremismproblematik

Arrangör:

AKADEMIKERFÖRBUNDET SSR

I samarbete med:

Svensk
Chefsförening ⁷
EN DEL AV AKADEMIKERFÖRBUNDET SSR

Stockholms
stad

Organiserar av:

Insight
Events
sweden

NÄSTA NUMMER

EFTER VÅLDET

– HUR KAN MÖNSTRET BRYTAS?

Antalet personer som lever med skyddad identitet ökar. Majoriteten av dem är utsatta för våld i nära relationer. Hur ska förövarna förmås att ändra sitt betende?

→ I din brevlåda den **29 maj**.

Vi söker hjältar, för våra hjältar är det viktigaste vi har

Vill du jobba på ett företag där du varje dag bidrar till att ge andra människor ett bra liv och du erbjuds ett jobb med spännande utvecklingsmöjligheter? Välkommen till Humana.

Alla har rätt till ett *bra* liv.

humana.se/jobbportalen/lediga-jobb

Humana